

Pɔɔl Tɔne gyaŋgbate keŋ ɔ be ŋmarase yele Korintotena ne

¹ Tɔne kei lee maŋ Pɔɔl ŋon Wurubuarɛ be baake lee ɔ kegyaebii man nyi me kaa yɛɛ ɔ kpilale ne, na de dɔɔ Sositene gyaŋ.

² Dɛɛ ŋmarase ke dee yeleɛ emɛɛ Kristotena dikpii keŋ ε kyaa Korinto donɔɔ man, na baŋ pou be kyaa yenaŋ kamase te bɛɛ som de Gbenjyoo Yesu Kristo ŋon ɔ yɛɛ daa na wɔ pou Gbenjyoo e ne. Wurubuarɛ te tɛɛ Kristo Yesu dɔɔ baake ŋon te ɔ gberaa ayimɛɛ lee ε wose man te ɔ desina ŋon see fa ɔ wose.

³ De kya Wurubuarɛ na de Gbenjyoo Yesu Kristo baa mo be bɛɛɛ boele ŋon, na baa fa ŋon wosefɛɛɛɛŋ.

⁴ Debaŋ kamase keŋ mɛɛ fane na, mɛɛ fa Wurubuarɛ karan lee mena keŋ ɔ be tɛɛ de Gbenjyoo Kristo Yesu dɔɔ mo ɔ bɛɛɛ boele ŋon ne dɔɔ.

⁵ Lee mena keŋ emɛɛ na Kristo be yɛɛ nɔɔdokolon dɔɔ, Wurubuarɛ te hiraɔ ŋon gbɛɛ kamase man. ɔ te yeli ε ta gyeŋ kekolosi te ε nyiŋa nyansa mɔ kpu.

⁶ Nawolo nyi Kristo nombia ŋan dee kolosi te ε be nyii ne, ta gyoo ε man nideli.

⁷ Mena dɔɔ debaŋ kei keŋ ε kyaa ε ne daa de Gbenjyoo Yesu kabese kɔŋ na sibiiyam ne,

Wurubuare felin kolo anefan daale be kyaa ken ε te nyin̄a ta ya.

⁸ Non gbagba waa yela ε ka sen̄ ken̄ken̄ kelii ɔto, ken̄ nyi nombiikum kamase be gyae ke doo ε man ya kelii wee ken̄ de Gbengyoo Yesu Kristo waa bese kɔn̄.

⁹ Wurubuare non ɔ bεε lee ɔ nombia wɔle ya nε baake na non nyi ε kaa yεε nɔɔdokolon̄ na ɔ bu Yesu Kristo non ɔ yεε de Gbengyoo e nε.

Kristotena ne kale na dɔn̄a

¹⁰ Me tebia Kristotena, me ta mo de Gbengyoo Yesu Kristo yele mee doo non teree nyiaa, ε popou ε yako nombii sεε dɔn̄a na kekpase be kɔn̄ ε man ya. Ε yεε nɔɔdokolon̄ lee ε nyeeman nombia na ε kekolosi pou man.

¹¹ Me tebia, balan̄ baale ta lee Koloe dekanalan̄ man kaa yako man̄ nyi kale doo ya nsana.

¹² Nombii ken̄ doo yena nyi ε be dana nɔɔdokolon̄ ya. Nawolo nyi ε man baale kpa, “Be silana Pɔɔl bo,” te baale mɔ kpa, “Be silana Apolo bo,” te baale mɔ kpa, “Be silana Pita bo.” Mena mɔ te baale mɔ kpa, “Kristo te be silana.”

¹³ Mεε bɔɔse non baa nyiaa, dεε tale kpase Kristo? Pɔɔl te be gyɔɔwɔ sakaa ɔpan̄dan̄ dɔɔ fa non? Yaa man̄ Pɔɔl yele man̄ te be sɔɔ non Wurubuare lon̄?

¹⁴ Mεε do Wurubuare nɔɔ nyi lee Krispuse na Gayose wɔle na, ma te sɔ nolo Wurubuare lon̄ ya.

¹⁵ Lee mena dɔɔ nolo be tale yako nyi, be sɔɔ e Wurubuare lon̄ bo lee ma yele man ya.

16 Mɛɛ tɔɔse mɔ nyi me sɔɔ Setefanase na ɔ dekpɔnalanmantena Wurubuare lonɔ. Lee kɛwo wole na, mɔɔ ne tɔɔse nyi me sɔɔ nɔlo Wurubuare lonɔ bela ya.

17 Nawolo nyi Kristo te kpila manɔ nyi me kaa sɔ balan Wurubuare lonɔ ya. Mɔna ɔ kpila manɔ bo nyi me kaa kolosi ɔ nombia kpaakpaa njan. Me ta mo denibalan nyansa kolosi nombia kpaakpaa njanɔ ya. Nyi menɔ moo denibalan nyansa kolosi nombia kpaakpaa njanɔ nɛ, nafa Kristo yenɔ kenɔ ɔ ba yem ɔpanɔdanɔ dɔɔ nɛ wose man nombia be gyae ke yɛɛ nɔɔdonɔ ya.

Kristo yena Wurubuare donɔ na ɔ nyansa

18 Kristo ɔpanɔdanɔ dɔɔ yenɔ kenɔ nombia yɛɛ diyin nombia nɔ fa balan ban beɛ yoo Wurubuare gbɛɛ man nɛ, mɔna daa ban Wurubuare ne lɛɛ da nyee nɛ dɔɔ nɛ yɛɛ Wurubuare donɔ ke fa daa.

19 Nawolo nyi Wurubuare nombia anmarasen see njan ne yako nyiaa,
 “Maa yela nyansatena ban nyansa ke yɛɛ yakaa,
 na maa yela ban be sia be kare nɛ,
 mɔ sia kekara kenɔ ke yɛɛ yakaa.”

20 Nyi akpaa nne te doo na, kenanɔ na tɛɛle kei dɔɔ nyansatena na tɔne gyenara na nombia gyenara ban dasenae yena alenɔ Wurubuare siaman? Wurubuare ta lese wola nyi tɛɛle kei dɔɔ nyansa yɛɛ diyin nombia nɔ ɔ siaman.

21 Nawolo nyi Wurubuare nyansa man na, ɔ yɛɛ ke nyi balan be gyae baa tale mo ban gbagba be nyansa gyenɔ e ya. Mena dɔɔ ke yɛɛ Wurubuare kegyaebii nyi waa ta na nombia kpaakpaa njan

dee kolosi te balan kpa ne yee diyin nombia na ne doo lee balan ban baa lee na di ne nyee.

²² Gyudatena ne gyae gyakolon nombia bo baa naa, te Girikitena mo ne gyae nyansa nombia bo baa nyii.

²³ Mona daa ne kolosi Kristo non boo gyo e sakaa opanjan doo ne wose man nombia bo. Mena nombia nenan yee ban nombia na fa Gyudatena, te ne yee diyin nombia na fa balan ban ba te yee Gyudatenawo ya ne.

²⁴ Te balan ban pou Wurubuae be baake ne doo, be yee Gyudatenawo o, yaa ba te yee Gyudatenawo ya ne, Kristo yena Wurubuae don na o nyansa fa wo.

²⁵ Nawolo nyi Wurubuae nyansa ken deniwalan bee bu ke ya ne, ken kela na deniwalan nyansa, te o don ken deniwalan bee bu ke ya ne, ken kela na deniwalan don.

²⁶ Me tebia, e toose mena ken e doo pete Wurubuae be baake non ne. Nawolo nyi deban kenan na, na e popou yena siakaralatenan balan siaman ya, te na e popou mo yena balan dinaana balan siaman ya, te na e popou mo yena gyoorobia ya.

²⁷ Mona balan ban teelee kei doo balan ne kee wo nyi be yee ayintenawo ne, ban te Wurubuae lesewo te o moo wo do siakaralatenan desey. Mena mo te balan ban teelee kei doo balan ne kee wo nyi boo dana don ya ne, ban te Wurubuae lesewo te o moo wo do ban be dana don ne desey.

²⁸ Balan ban teelee kei doo balan ne kee wo nyi ba tekaboena ya, yaa boo tan tonoo ya, te boo

ne kala wɔ mɔ do kolo man ya nɛ, ban te Wurubuare lesewɔ. Ɔ te yɛɛ mena yela balan ban tɛɛle kei dɔɔ balan ne bu wɔ nyi ban yena balan nɛ, te yɛɛ yakaa.

²⁹ Ɔ yɛɛwɔ mena na ka wola nyi, ɲolo be tale gyina ɔ wose adido Wurubuare siaman ya.

³⁰ Nawolo nyi ɲon Wurubuare yele la te daa na Kristo Yesu yɛɛ dokolon. Te de nyansa pou lee ɲon Kristo gyan. Ʋon yele la te de gbɛɛneɲ teneewɔ Wurubuare siaman, te da bese balan ban ɔ be tɔ da nyeeman kom te ɔ gberaa da ayimɛɛ pou lee da wose man.

³¹ Mena dɔɔ ɲgba mena keɲ Wurubuare nombia aɲmaraseɲ see ne yako nɛ nyiaa, “Nyany walaɲ ɲon nyany ke gyɔ n konɔɔ lee kolo dɔɔ na, kaboena nyi nya gyɔ n konɔɔ lee kpene keɲ Wurubuare be yɛɛ fa neɲ nɛ dɔɔ.”

2

¹ Me tebia, deban keɲ mɔɔ kɔɲ ε gyan kaa di Wurubuare nombia ɲan wose man adanseɛ fa ɲon nɛ, ma te kɔɲ kaa wola nyi ma gyen kekolosi yaa ma gyen nyansa kela ε man ɲolo ya.

² Deban keɲ me kyaa ε gyan nɛ, ma te gyae nyi maa gyen kolo kpu na Yesu Kristo na ɔ yen keɲ ɔ ba yem ɔpanɲan dɔɔ nɛ ya.

³ Mena dɔɔ ma moo wose keyɔkɔse na gyakolon na wose keseree kyaa ε gyan.

⁴ Ma kekolosi na me kawola ta lee deniwalan agyuen na adao gbɛɛneɲ man ya, mɔna keɛ lese don keɲ doo Wurubuare felin ɲon man nɛ debɔɔ bo.

⁵ Na ε be nyiη mo ε kelεedi gyakaa deniwalaη nyansa dɔɔ ya, mɔna ε ka mo gyakaa Wurubuarε doη keη dɔɔ.

Wurubuarε nyansa

⁶ Dεε mo nyansa bo kolosi fa Kristotena baη bɔɔ bee Kristo ɔsom keη man nε. Na tεεle kei dɔɔ nyansa na gyooneη baη be doη pou ne gyu kɔ ɔto nε nyansa yaa de dana dee kolosi ya.

⁷ Wurubuarε nyansa keη ka weesεε, te ɔ ba mo ke weese nyi waa mo lese de gyoorobiiri wola pεte ɔ be yεε kpene kamase nε, keη te dεε mo kolosi.

⁸ Tεεle kei dɔɔ gyooneη baη man ηolo na ηolo te nyii nyansa kei man ya. Nyi beη nyii ke man na, nafa beη te gyɔ gyoorobiiri Gbengyoo ηon sakaa ɔpanɗaη dɔɔ ya.

⁹ Mɔna ke yεε kpene keη bɔɔ ηmarase do Wurubuarε nombia aηmaraseη see ηan man. Be ηmarasewɔ nyiaa,

“Kpene keη sibii te naa ta see ya,
na keη deηele te nyii ta see ya,
na kpene keη deniwalaη agyueη te gyakaa
ta ke dɔɔ see ya nε,
keη te Wurubuarε desinawɔ see fa baη bεε
gyae e nε.”

¹⁰ Nawolo nyi Wurubuarε te tεε ɔ felij ηon dɔɔ lese ɔ nombia aweeseη ηan wola daa. Wurubuarε felij ηonaη ne keola kpene kamase man, te ɔ gyeη Wurubuarε nombia dinaana ηan mɔ man.

¹¹ Amote gyeηa na deniwalaη nyeeman nombia kpu na felij ηon doo ɔtenate man nε?

Mena mo te walaŋ be kyaa keŋ o gyeŋ
Wurubuaɛ nyeeman nombia kpu na
Wurubuaɛ felin ŋon ya.

¹² Daa doo, na teele kei doo nyansa te
Wurubuaɛ faa daa ya, mona o felin ŋon te o
faa daa na dee nyin nyii Wurubuaɛ nombia
dinaana ŋan o ba mo fa daa ne man.

¹³ Mena doo na mena keŋ deniwalaŋ nyansa
na wolo ne te dee mo kolosi ya, mona nyansa
keŋ Wurubuaɛ felin na wolo ne, te dee mo
kolosi nombia ŋan fa balan ban Wurubuaɛ
felin doo be man ne.

¹⁴ Walaŋ ŋon Wurubuaɛ felin be doo o man
ya na, o bee tale lee nombia ŋan Wurubuaɛ
felin ne yako ne do ya. Nawolo nyi nombia
ŋenan yee diyin nombia ŋa fa e, te o be gyae
waa tale nyii ne man ya. Nawolo nyi
Wurubuaɛ felin ŋon waageŋ koon ne tale la
yela balan ne nyii Wurubuaɛ nombia ŋan man.

¹⁵ Walaŋ ŋon Wurubuaɛ felin doo o man ne,
o ne tale gyeŋ aboo pou man, mona walaŋ
kamase bee tale gyeŋ otenate nombia man ya.

¹⁶ Wurubuaɛ nombia anmaraseŋ see ne
yako nyiaa,

“Amote gyeŋa na de Gbengyoo Wurubuaɛ
nyeeman,

na waa wola e nombia?”

Monaa daa gyeŋ nombia keŋa pou man, nawolo
nyi de dana Kristo agyueŋ.

3

Wurubuaɛ tewuleɛ

¹ Me tebia, debaŋ keŋ me kyaa ε gyaŋ ne, ma te tale kolosi fa ŋon ŋgba balan baŋ Wurubuaɛ felin doo be man nideli ne ya, mɔna me kolosiwo fa ŋon bo ŋgba balan baŋ be sia gyakaa tɛele kei doo aboo doo ne, yaa balan baŋ be sɛɛ be yɛɛ kyokyoosewo Kristo man ne.

² Yɛɛ yaa ŋgba dide lon te ma moowo fa ŋon ne. Na te yɛɛ weenɛɛ don nyinjan ya, nawolo nyi na ε ta bee ta na weenɛɛ don nyinjan ke di ya. Kaa lii na gyey wee kei koran ne, ε ta bee ta na ne ke di ya.

³ E sɛɛ ε yɛɛ ŋgba balan baŋ be loo gyakaa tɛele kei doo aboo doo ne. Nawolo nyi daaworo na anmaaren na kale nombia doo ε man. Kenan na ŋgba ε sɛɛ ε yɛɛ ŋgba balan baŋ be loo gyakaa tɛele kei doo aboo doo ne baa?

⁴ Akpaa ŋolo de yako nyi, “Me silana Pɔol bo” te ŋolo mo kpa “Me silana Apolo bo” na, ŋgba ε sɛɛ ε yɛɛ baa ŋgba tɛele kei doo balan ne?

⁵ Ke gbagba na, amote yena Apolo te amote yena man Pɔol mo. De popou yɛɛ de kya Wurubuaɛ tewulɛɛ baŋ ε be tɛɛ de doo lɛɛ nyeedon nombia ŋan di ne wo. Te de man walan kamase dana tom keŋ de Gbenjyoo Yesu be fa e nyi waa yɛɛ.

⁶ Wurubuaɛ nombia ŋan dee kolosi ne, yɛɛ yaa ŋgba kolo keŋ bo doo ne. Man Pɔol duu la, te Apolo mo doo ke lon, mɔna Wurubuaɛ yele la te ka beewo.

⁷ Mena doo na walan ŋon o be duu, yaa ŋon o ba do ke lon ne danaana yele ya, mɔna Wurubuaɛ ŋon o be yeli ko doo bee ne danaana yele.

⁸ Walaŋ ŋon ɔ be duu na ŋon ɔ ba do ke loŋ ne, be popou loo gyakaa bo kolo dokolonɔ dɔɔ. Te Wurubuare waa tɔ walaŋ kamase kom lee ɔ tom keŋ ɔ be yeɛ ne dɔɔ.

⁹ Nawolo nyi daa na Wurubuare bom la deɛ yeɛ ɔ tom keŋ. E yeɛ ŋgba Wurubuare wɔɔ keŋ ɔ ne fare yaa ɔ deni keŋ ɔ ne maa ne.

¹⁰ Lee Wurubuare bereɛ keŋ ɔ ba mo boele maŋ dɔɔ ne, me ta see deni keŋ mokɔɔ ŋgba deni maare kpaakpaate ŋon ɔ gyeŋ ɔ tom ne. Kenɛ baale mɔ kaŋawɔ beɛ maa gyakaa ke dɔɔ. Mɔna kaboena nyi walaŋ kamase waa keɛ mena keŋ ɔ ne maa gyakaa ne nideli.

¹¹ Yesu Kristo te Wurubuare moowɔ see deni kei mokɔɔ. Mena dɔɔ ŋolo be gyae waa tale see mokɔɔ wɔle kpu na keŋ bɔɔ wulaa see ne ya.

¹² Nyi akpaa ŋolo da mo kɔba yayam yaa kɔba wolom yaa boya ŋan ŋe dana koya don yaa daase yaa kaase ma gyakaa mokɔɔ kasee gyanɔbate keŋ dɔɔ ne,

¹³ wee dina keŋ Kristo waa bese koŋ na, baa lese kpene kamase debɔɔ na walaŋ kamase tom keŋ ɔ be yeɛ ne ka lee debɔɔ. Nawolo nyi boalaŋ te baa mo lese kpene kamase debɔɔ. Boalaŋ kenan ne gyaela ka lese tom keŋ walaŋ kamase be yeɛ ne dinɔɔ wola.

¹⁴ Akpaa nyi ŋolo wui abɔɔ ŋan ɔ ba mo ma ne te kpaa boalaŋ kenan man ya na, Wurubuare waa tɔ e kom nideli.

¹⁵ Mɔna akpaa ŋolo wui de kpaa na, ɔ te yeɛ tom leki. Walaŋ ŋonan gbagba dɔɔ Wurubuare waa lee e, mɔna gyae ke yeɛ bo ŋgba ɔ kɔlee e bo lee boalaŋ man ne.

¹⁶ Ε ba gyeη nyi εμεε gbagba yena Wurubuaε ɔsom deni dinaa keη, te ɔ felin ηon doo ε man yee?

¹⁷ Mena dɔɔ akpaa ηolo de wɔλεε Wurubuaε ɔsom deni dinaa keη ne, Wurubuaε waa wɔλεε ɔtenate mɔ. Nawolo nyi Wurubuaε desinaa ɔ deni dinaa keη bo see fa ɔ wose, te εμεε yena ɔ deni dinaa kenanη.

¹⁸ Ε na beo ε wose ya. Akpaa ηolo doo ε man te ɔ ne keε ɔ wose nyi ɔ yeε siakaralate e tεele kei dɔɔ na, kaboena nyi waa besena ɔ wose yeε diyinηe na waa nyinη bese siakaralate gbagba.

¹⁹ Nawolo nyi tεele kei dɔɔ nyansa yeε diyinη nombia ηa Wurubuaε siaman. Wurubuaε nombia anmaraseη see ne yako nyiaa, “Siakaralatenana adao man te Wurubuaε na mo kyanη wɔ.”

²⁰ Te ba besewɔ ηmarase see nyiaa, “De Gbengyoo Wurubuaε gyeη nyi siakaralatenana konɔɔ man nombia be dana tɔnɔɔ ya.”

²¹ Mena dɔɔ ηolo na mo ɔ sia gyakaa deniwalaη dɔɔ, na waa gyina ɔ wose adido ya, nawolo nyi kpene kamase yeε ε wui.

²² Pɔɔl o Apolo o Pita o tεele kei o nyeedonη o yeη o debaη kei o wee daale o, ηe popou yeε ε wui.

²³ Εμεε mɔ yeε Kristo wui, te Kristo mɔ yeε Wurubuaε wui.

4

Kristo kpilala

¹ Mena dɔɔ kaboena nyi walaη kamase waa lεε daa do nyi de yeε Kristo kpilalawɔ, te de yeε

balan̄ ban̄ Wurubuarε ba mo ɔ nombia dinaana aweesen̄ n̄an do de nyin̄maa man.

² Walañ n̄on ɔ ne keε n̄olo kolo d̄oo ne, kpene keñ kaboena nyi waa yeε yena nyi, waa di anokoare fa ɔ gbengyoo n̄on.

³ Te mañ d̄oo akpaa nyi ε man baale yaa balan̄ wolεε baale de bu mañ f̄oo na, bεε takaa mañ ya. Mañ gbagba koran̄ bee bu ma wose f̄oo ya.

⁴ Me kon̄oo man nombia bee bu mañ f̄oo ya, m̄ona kei bεε wolo nyi nombiikum daale be doo me man ya. De Gbengyoo Yesu yena n̄on ɔ ne di me nombia.

⁵ Mena d̄oo ε na barase bu n̄olo f̄oo pete de Gbengyoo Yesu kek̄on̄ keñ kelii ya. N̄on ne gyae la ɔ kaa lese kpene kamase keñ weeseε ne deb̄oo, na waa lese walañ kon̄oo man nombia pou deb̄oo. Deban̄ kenan̄ te Wurubuarε waa kelee walañ kamase lee ɔ tom wa ayεen̄ d̄oo.

⁶ Me tebia, εmεε d̄oo te mεε yako nombia keñ̄a te ma moo ma wose mεε maa na Apolo wola n̄on, na ke yela ε ka gyeñ Wurubuarε nombia an̄marasen̄ see n̄an man. Nombia n̄enan̄ yena nyiaa, ε na gbaa nombia n̄an b̄oo n̄marase see ne d̄oo ke yeε kolo wole ya. Nyi akpaa ε yeε mena na, ε be gyae ε ke keε n̄olo nyi ɔ dei kela ɔ d̄oo ya.

⁷ Am̄ote yako na n̄on nyi ε kela ε tebia? Won̄ te ε dana keñ nyi na Wurubuarε faa na n̄on ya? Te akpaa Wurubuarε faa na n̄on na, weera te ε ne gyina ε wose adido n̄gba na n̄on faa na n̄on ya ne?

⁸ ε gyeñ nyi ε tan̄ ke wulaa nyin̄ kpene kamase keñ ne hia n̄on? Te ε gyeñ nyi ε tan̄

wulaa nyin ε wose? Ε gyen nyi ε tan lee de wole di gyoori ken daa sεε de yεε balan yakaa nyibanwo? Nafɔ me gyaewɔ nyi yaa bese gyoonen, na daa mo ke di gyoori kpu na non.

⁹ Nawolo nyi ne yεε man ngba Wurubuarε ta mo daa Kristo kpilala ban see wole wole, ngba balan ban boɔ doo daale man ya, te boɔ lese wo see nyi baa ko balan man nε. De ta bese kpene ken tεεle kei doo balan na Wurubuarε kpilala ban be kyaa adido nε pou ne kεε.

¹⁰ Lee Kristo doo daa yεε ayintenawɔ, mona εmεε te tεε Kristo doo bese siakaralaten. Daa be dana don ya, mona εmεε dana don. Balan ne bu non, mona daa doo boɔ ne bu daa ya.

¹¹ Mo kaa lii nan gyen kei nε, de don na de tanam na da lonboanen! De doo aboo akyekpεε man, te bee tuku daa yen yen te daa gbagba mo be dana dekyae ya.

¹² Dεε mo daa gbagba nyinmaase yεε tom nideli. Akpaa balan de falaa daa na, daa na sola Wurubuarε berεε bo fa wo. Akpaa be naase daa diyem na, dεε yεε kakyen sen kelii oto.

¹³ Akpaa be woleε da yele na, dεε mo noowoya kpaakpaa nyinan tiranoɔ fa wo. Kaa lii nan gyen wee kei nε, de ta bese tεεle kei doo aboo ayimεε nyinan, na walan kamase dufun.

¹⁴ Moɔ ne nmarase nombia ken na maa mo do non desen ya, mona mεε faree non bo ngba me bia kpaakpaa nε.

¹⁵ Akpaa de kon nyi ε dana balan ban baa kεε ε doo Kristo man ngba balan kakponse kufu (10,000) koran na, ε be dana kyao burum mena ya. Nawolo nyi Kristo man doo me ta bese ε kya

lee deban ken mɔɔ yako non nombia kpaakpaa nan ne.

¹⁶ Mena doo mee sola non nideli nyi yaa kasee me dinoo.

¹⁷ Kei doo te mee kpila me bu Timoti non mee gyae e, te o ne di anokoare Kristo man ne e gyan. Non ne gyae la o kaa toose non me gbenehen nan mee mo sila Kristo Yesu te mee mo wola Kristotena akpiise nan man yenan kamase ne.

¹⁸ E man baale ne yee konooyuh ngba mɔɔ gyae maa tekaa bese kɔn e gyan bo ya ne.

¹⁹ Mɔna akpaa de Gbengyoo de see na, be gyae ke kyare ya maa bese kɔn e gyan. Balan ban bee yee konooyuh ne, na be nombia nan bee kolosi ne naagen te mee gyae me kaa nyii ya, mɔna mee gyae me kaa naa don ken be dana bee yee mena nombia kena ne.

²⁰ Nawolo nyi Wurubuaere gyoorobiiri ken nombia ba senee kekolosi yaa noowoya naagen doo ya, mɔna ka senae Wurubuaere don ken doo.

²¹ Wonɔti te e ne gyae? E ne gyae nyi maa mo dambila kɔn e gyan yaa, maa mo balan kegyae na konoo kefee bo kɔn.

5

Kristotena baale ne yee kewolee nombia

¹ Balan te yeli me te nyii nyi kafon kum daale dinoo ta gyoo e man, ken e man baale gba ne doo na be kyao weela. Mena dinoo kum kei be doo banee somra man gba koran ya.

² Mɔna ke dana non gyon te e ne gyina e wose adido. Nafɔ kaboena bo nyi nombia nenan dee

takaa ñon na ke yεε ñon desεη, na ε ka lese walaη ñon ɔ be yεε mena nombia ñenanη dinɔɔ nε lee ε dikpii keη man.

³ Doo nyi maη gbagba be kyaa ε gyaη koranη ya nε, me konɔɔ man na me kyaa ε gyaη. Mena dɔɔ me taη ke wulaa bu walaη ñon ɔ be yεε mena nombia nkaranηkaranη ñenanη nε fɔɔ lee de Gbenηgyoo Yesu yele man, ηgba maη gbagba kyaa ε gyaη bo nε.

⁴ Debaη keη εmεε Kristotena ε gyaηee de Gbenηgyoo Yesu yele man, te me konɔɔ man na me kyaa ε gyaη, te de Gbenηgyoo Yesu doη keη doo ε man nε,

⁵ ε mo mena walaη ñonanη do ɔbɔnsam nyinmaa man, na waa naase ɔ wosenaane diyem, na Wurubuareε kenyinη lεε ɔ nyee de Gbenηgyoo wee ɔtomante keη man.

⁶ Mena keη ε na wola ε wose nε be dei ya. ε ba gyeη nyi bodobodo tee kyomii ne yele la te bodobodo na koro yee?

⁷ Mena dɔɔ ε lese bodobodo tee keη seηεε fa dukum nε lee ε wose man, na ε ka bese bodobodo biliη keη tee be doo ke man ya nε. Dinɔɔ kei kaboela na ñon. Nawolo nyi be ta mo Kristo ñon ɔ yεε da nyeekeleε nambu e nε deesi.

⁸ Mena dɔɔ tekaboena nyi dεε mo bodobodo keη tee doo ke man nε, di da nyeekeleεwee dinaa keη ya. Tee keη ne yeli bodobodo na koro nε, seηεε fa nombiakumεε na akpanyanηyan keyεε. Mɔna ε yela dεε mo bodobodo keη tee be doo ke man ya nε, di da nyeekeleεwee dinaa keη. Bodobodo kei mɔ seηεε fa nombia kpaakpaa na anokoare keη.

⁹ Me te wulaa ηmarase tone yelee ηon nyi, ε na mo ε wose do na balan kafontena ya.

¹⁰ Mɔna na tεεle kei dɔɔ balan ban bεε yεε kafon, na ban be dana sibii, na ημεelatena na banεε somra yaa me dana ya. Nyi akpaa mena balan kewɔ yaa me dana na, kenan na nafa kaboena nyi yaa lese ε wose lee tεεle kei dɔɔ pou.

¹¹ Mɔna kpene ken mɔɔ ηmarase yelee ηon yena nyi, akpaa ηolo ne baake ɔ wose nyi Kristo walan, te ɔ sεε ɔ ne yεε kewɔλεε nombia, yaa ɔ dana sibii yaa ɔ na som bane yaa ɔ ne wɔλεε balan yelee, yaa ɔ yεε solonnyɔɔre e, yaa ɔ yεε ημεelate e na, ε won ε wose lee mena walan ηonan man. Ε na dii bom na mena walan ηonan koran gba ya.

¹² Me won faa la ken nyi maa di balan ban ba te yεε Kristotenawɔ ya ne nombia? Mɔna emεε Kristotena dɔɔ, kaboena nyi yaa di dɔɔn nombia.

¹³ Ban ba te yεε Kristotenawɔ ya ne dɔɔ, Wurubuare ne gyae la waa di be nombia. Mɔna kaboena nyi yaa yεε ηgba mena ken Wurubuare nombia ηan ne yako ne. Nombia ηenan yena nyiaa, ε lese walan kum ηon lee ε dikpii ken man.

6

Mena ken kaboena nyi Kristotena baa desina dɔɔn nsana

¹ Nyi akpaa emεε Kristotena wolεεwolεε de nyin nombia na, weera dɔɔ te ε na mo gyu

balan yakaa nyiban gyan, te ε beε mo gyu ε tebia Kristotena gyan ya?

² Ε ba gyeη nyi εμεε Wurubuare balan ne gyae la ε ke di tεele kei dɔɔ balan nombia yee? Akpaa nyi εμεε ne gyae la ε ke di tεele kei dɔɔ balan nombia na, weera dɔɔ te ε be tale di εμεε gbagba nsana nombia buruburu kenja ya?

³ Ε ba gyeη nyi daa Kristotena ne gyae la dee di Wurubuare kpilala nombia yee? Akpaa nyi daa ne gyae la dee di Wurubuare kpilala nombia na, kenan na dɔɔ tale di da kekyaabii kei man nombia yee?

⁴ Akpaa nyi mena nombia kenja doo ya nsana na, won dɔɔ te ε na lese balan ban bɔɔ dana dasenae Kristotena siaman ya ne nyi baa di ε nombia?

⁵ Nombii kei dana desen! Mena dɔɔ ε be dana siakaralate ηolo ε man ken waa tale di ε nombia fa ηon yee?

⁶ Mɔna εμεε dɔɔ, ε ne tale ke samenaa dɔɔ fa walan ηon ɔ te yeε Kristo baale e ya ne nyi waa di ε nombia.

⁷ Ε keε samenaa dɔɔ kei nawolo baa nyi ε te yale ε keεedi ken man. Akpaa ηolo de yeε nombiikum tia neη na, won dɔɔ te n bee nyiη konɔɔ fa e ya? Yaa akpaa ηolo da ηere neη do na, won dɔɔ te n bee nyiη konɔɔ fa e ya?

⁸ Εμεε gbagba koran ne yeε nombiakumεε tia ε tebia Kristotena, te ε na ηere dɔɔ do.

⁹ Mena dɔɔ ε ba gyeη nyi nombiakumεεyeεra be gyae baa nyiη gbεε gyoo Wurubuare gyoori ken man yee? Ε na yeli baa beo ηon ya, nawolo nyi balan ban beε yeε kafon, na ban beε som

banɛɛ na ban bɛɛ lee be baala yaa be wɛɛla
wɔle, na baala ban bee doo na dɔŋa,

¹⁰ na ŋmɛɛlatena na ban be dana sibii na
solon nyɔɔra na balan ban bɛɛ wɔɛɛ balan na
balan ban bɛɛ mo don leo balan aboo nɛ, be
gyae baa nyin gbɛɛ gyoo Wurubuare gyoori ken
man ya.

¹¹ Nafɔ na mena te ɛ man baale mo doo.
Mɔna Wurubuare baake na ŋon, te ɔ faafɔ ŋon
te ɔ desina ŋon see fa ɔ wose. Nɛnɛɛ
Wurubuare te lɛɛ ŋon do nyi ɛ gbɛɛnɛŋ tenɛɛ ɔ
siaman lee de Gbɛŋgyoo Yesu Kristo na
Wurubuare felin ŋon yele man.

Tekaboena nyi Kristotena baa yɛɛ kafon ya

¹² “Me dana gbɛɛ nyi maa tale yɛɛ kpene
kamase, mɔna na ŋe popou deila fa man ya. Me
dana gbɛɛ nyi maa tale yɛɛ kpene kamase,
mɔna moɔ gyae maa fa kpene kamase gbɛɛ na
ke kedi gyoori me doo ya.”

¹³ Weenɛɛ doo bo fa dubulu, te dubulu mo
doo bo fa weenɛɛ. Mɔna Wurubuare waa kon
kaa wɔɛɛ ken pou. Ba te yɛɛ wosenaane bo fa
kafon nombia ya, mɔna be yɛɛ ke bo nyi dɛɛ mo
som de Gbɛŋgyoo Wurubuare. De Gbɛŋgyoo
Wurubuare tee wosenaane ken.

¹⁴ Wurubuare tɛɛwɔ ɔ don ken doo gyusu de
Gbɛŋgyoo Yesu lee yen man, mena ke te waa ta
ɔ don kenan doo gyusu daa mo lee yen man.

¹⁵ ɛ ba gyen nyi ɛ wosenaane yɛɛ Kristo
gbagba wosenaane yenan daale ke yee?
Kaboena nyi maa mo Kristo wosenaane yenan
daale ke tina kafonte? Korakora, be kon mena
ya.

16 Ε ba gyeη nyi walaη ηon ɔ mo ɔ wose tina kafonte na, ηon na e ta bese wosenaane dokolonj yee? Nawolo nyi Wurubuare nombia aηmaraseη see ne yako nyiaa, “Alo na ɔ baale baa bese walaη dokolonj.”

17 Mɔna walaη ηon ɔ mo ɔ wose fa de Gbeηgyoo Yesu na, ηon na e ta bese walaη dokolonj.

18 Ε lese ε wose lee kafonj nombia man. Nombii kamase be kyaa keη ne yeε walaη wosenaane ayimeε ηgba kafonj nombia ne ya. Nawolo nyi walaη kamase ηon ɔ ne yeε kafonj nombia na, ɔ ne yeε dukum bo tia ηon gbagba wosenaane.

19 Wurubuare felinj ηon ɔ ba mo fa ηon te ɔ doo ε man ne, ε ba gyeη nyi ε wosenaane yena ɔ deni dinaa yee? Ε be kyaa fa ε wose ya.

20 Nawolo nyi Wurubuare lee ηon bo na koya donj, mena dɔɔ ε mo wosenaane lese ηon Wurubuare yele.

7

Yale wose man nombia

1 Neneε lee nombia ηan ε be ηmarase kaa boose manj ne, keη me dana maa yako ηon yena nyi, nafa dei nyi ηolo na yale ya.

2 Mɔna lee kafonj kum dɔɔ ne, kaboena nyi baale kamase waa nyinj ɔ wose dɔɔ alo, na alo kamase mɔ ke nyinj ηon gbagba ɔ wose dɔɔ baale.

3 Kaboena nyi baale kamase waa yeε kpene keη kaboena nyi waa yeε yale keη teε ne fa ɔ

wεεle, na alo kamase mo ke yeε mena fa o baale.

⁴ Alo yalale be kyaa o wose doo ya, mona o kyaa bo fa o baale. Mena mo te baale yalale kamase be kyaa non gbagba o wose doo ya, mona o kyaa bo fa o wεεle.

⁵ Alo na o baale na beεse donja dedoi ya, gyise be bala pou be seε yeε noodokolon nyi baa kyaa weeya akalansεε naale na baa nyin deban fane. Mona kenan wole na kaboena nyi baa bese kon donja gyan bilen, na obonsam be nyin gbεε kaa keεse wo, nyi ken boo tale kyan ba wose doo ya.

⁶ Mεε yako non nombia kenja baa ngba kpene ken doo na ke gbεε ne, mona ka te yeε mmaraa te mεε fa non ya.

⁷ Nyi balan pou den doo ngba man ne nafa me gyae, mona walan kamase dana kpene ken Wurubuare be fa e. Nolo dana kei, te nolo mo wui yeε kpoo.

⁸ Dayarase na liala doo ne, nyi ben kyaa ngba man ne ken nyi boo yale ya na nafa me gyae.

⁹ Mona akpaa nyi boo gyae baa tale kyan ba wose ya na, dei nyi baa yala. Nawolo nyi be yale na dei kela ken baa kyaa na ba wose ke kyan wo.

¹⁰ Ala na baala yalala ban doo mεε yako non nyi, alo na beε o baale ya. Na man ne yako na nombii kei ya, mona ka lee de Gbenjyoo Wurubuare gyan.

¹¹ Akpaa alo de beε o baale na, kaboena nyi waa kyaa mena. Te akpaa o be gyae waa tale kyaa ya na, kaboena nyi waa bese gyu o baale

ɲon gyan na ɲon na e kabese bom. Mena mo te tekaboena nyi baale waa beɛ ɔ weɛle ya.

¹² Te balan akan ban mo ne mee yako wo nyiaa, kei ta lee de Gbenjyoo Yesu gyan ya mona ka lee me gyan, akpaa Kristo baale ɲolo yala na alo ɲon ɔ te yeɛ Kristo alo e ya, te alo ɲon de seɛ nyi waa kyaa ɔ gyan na ɔ na beɛ e ya.

¹³ Mena mo te akpaa Kristo alo ɲolo yala na baale ɲon ɔ te yeɛ Kristo baale e ya, te baale ɲon de seɛ nyi ɲon na alo ɲon baa kyaa na, alo ɲon na beɛ e ya.

¹⁴ Nawolo nyi lee Kristo alo ɲon doo ne, Wurubuare te lee baale ɲon do. Mena mo te lee Kristo baale ɲon doo ne, Wurubuare te lee alo ɲon do. Na mena ya na, nafa e bia ban baa yeɛ balan ban ba wose dana ayimeɛ Wurubuare siaman. Te nenɛ doo Wurubuare te lee wo do.

¹⁵ Mona akpaa ɲon ɔ beɛ lee Kristo di ya ne de beɛ nyi ɔ be kyaa yale ken tee ya na, yela e waa ta. Kolo be kyaa ken ne to Kristo alo yaa Kristo baale gbɛ lee mena nombia kenja man ya. Nawolo nyi Wurubuare baake daa bo nyi de kaa kyaa wosefeɛren man.

¹⁶ Alo yalale, sena te nyan ke tale gyen nyi mberem lee nyan doo na, n baale ɲon waa kaa lee Kristo di na waa nyin nyeedon kekpa? Yaa baale yalale sena te nyan ke tale gyen nyi mberem lee nyan doo na, n weɛle waa kaa lee Kristo di na waa nyin nyeedon kekpa?

¹⁷ Mena doo kaboena nyi walan kamase waa kyan kpene ken de Gbenjyoo Yesu ba mo boele e ne man, na waa kyaa ɲgba mena ken nafa ɔ

kyaa pɛte Wurubuarɛ be baake e nɛ. Kei yɛna mmaraa keŋ mɛɛ mo fa Kristotena pou yɛnaŋ kamase keŋ mee gyu nɛ.

¹⁸ Nyi akpaa ŋolo kara ɔ baala wose pɛte Wurubuarɛ baake e te ɔ kaa lɛɛ Kristo di na, kaboena nyi waa kyaa mena. Mena mo te akpaa ŋolo te kara ɔ baala wose ya te Wurubuarɛ baake te ɔ kaa lɛɛ Kristo di na, ŋon mo waa kyaa mena.

¹⁹ Nawolo nyi n kara n baala wose o, n te kare ya o, keŋ bee hia ya. Kpene keŋ ne hia yɛna nyi walaŋ kamase waa di Wurubuarɛ mmaraase ŋan doo.

²⁰ Kaboena nyi walaŋ kamase waa kyaa ɔ kekyaabii keŋ man ɔ kyaa pɛte Wurubuarɛ be baake e nɛ.

²¹ Nyi akpaa n yɛɛ gbenji e pɛte Wurubuarɛ baake neŋ na, na yeli ke takaa neŋ ya. Mɔna akpaa nyi n ke tale nyiŋ gbɛɛ, keŋ n ka mo lese n wose lee gbenjiri keŋ man na, yela n sia keyɛɛ.

²² Nawolo nyi walaŋ ŋon ɔ yɛɛ gbenji e pɛte Wurubuarɛ be baake e nɛ, ɔ ta bese gyooro bu Kristo man. Mena mo te walaŋ ŋon ɔ ba lee gbenjiri man pɛte Kristo be baake e na, ɔ ta bese Kristo gbenji.

²³ Wurubuarɛ lɛɛ ŋon bo na koya doŋ, mena doo ɛ na mo ɛ wose bese balan gbenja ya.

²⁴ Me tebia, mena keŋ walaŋ kamase doo pɛte Wurubuarɛ be baake e nɛ, kaboena nyi waa kyaa mena fa Wurubuarɛ.

²⁵ Dayarase doo, ma te lɛɛ ta mmaraa daale lee de Gbenjyoo Yesu gyan fa wo ya. Mɔna mee kolosi bo fa wo lee man gbagba me nyansa

man, ηgba walaη ηon de Gbenjyoo Wurubuare be wii me waraηase, te ɔ be yeli ε ne lee man di ne.

²⁶ Mo lee gyen wee kei teele nombia kedoo dɔɔ ne, kpene ken mee gyuen yena nyi walaη kamase waa kyaa ɔ kekyaabii.

²⁷ Akpaa n te yale na, na bee yale ken ya. Te akpaa n te yala ta ya na, na gyae yale gbεε ya.

²⁸ Mɔna akpaa nyi n yale na, ka te yεε dukum ke ya. Te akpaa alebu mɔ de yale na, ka te yεε dukum ke ya. Mɔna baη bɔɔ yale ne, baa naa diyem ba kekyaa man. Mena dɔɔ te mee gyae maa lese ηon lee ke man.

²⁹ Me tebia, kpene ken mee gyae maa yako ηon yena nyiaa, dɔɔ gyae dεε kyaa teele kei dɔɔ kyare ya, mena dɔɔ lee gyen ne gyu ne, εmee baη ε be yale na, ε kyaa ηgba ε te yala ta ya ne.

³⁰ Balan baη bee di walaηsa ne, baa kyaa ηgba balan baη bɔɔ ne di walaηsa ya ne. Balan baη bee di gyon ne, baa kyaa ηgba balan baη bɔɔ ne di gyon ya ne. Te balan baη bee lee abɔɔ ne, baa kyaa ηgba abɔɔ ηan bee lee ne te yεε be wui ya ne.

³¹ Balan baη bɔɔ mo be sia gyakaa teele kei dɔɔ abɔɔ keyεε dɔɔ ne, baa kyaa ηgba balan baη ba agyuen be gyakaa teele kei dɔɔ abɔɔ ken dɔɔ ya ne. Nawolo nyi teele kei, na ka abɔɔ pou ne gyu ɔto baa.

³² Mee gyae nyi nafa yaa lee ε kayeyεε pou man. Baale ηon ɔ be dana alo ya na, wa agyuen pou gyakaa bo de Gbenjyoo Yesu Kristo tom keyεε dɔɔ, lee mena ken waa yεε na ɔ nombia ka gyoo de Gbenjyoo sia.

³³ Mɔna baale ɲon ɔ be yale dɔɔ, wa agyuenɲ gyakaa bo tɛɛle kei abɔɔ dɔɔ, lee mena keɲ waa yɛɛ na ɔ nombia ka gyoo ɔ wɛɛle sia.

³⁴ Lee mena dɔɔ wa agyuenɲ te kpase ala. Mena mɔ te alo yaa alebu ketenɲ ɲon ɔ te yala ta ya na, wa agyuenɲ gyakaa bo de Gbenɲgyoo Yesu tom keyɛɛ dɔɔ. Lee mena keɲ waa mo ɔ wose pou fa de Gbenɲgyoo, na ayimɛɛ be doo ɔ man ya. Mɔna alo yalale dɔɔ, wa agyuenɲ pou gyakaa bo tɛɛle kei abɔɔ dɔɔ, lee mena keɲ waa yɛɛ na ɔ nombia ka gyoo ɔ baale sia.

³⁵ Ɛmɛɛ gbagba ɛ deeli dɔɔ te mɛɛ yako nombia keɲa, te yɛɛ nyi mɛɛ tɔ ɲon kolo gbɛɛ bo ya. Mɔna mɛɛ gyae ɛ ke kyaa na ɛ ke yɛɛ kpene keɲ kaboena, na ɛ ka mo ɛ konɔɔ pou fa de Gbenɲgyoo Yesu kekpa.

³⁶ Nyi akpaa baale ɲolo de kɛɛ nyi, ɔ be gyae waa tale kyanɲ ɔ wose kyaa daa alebu ɲon ɲon na e be bake see nyi baa yala dɔɲa ya, te ɔ kɛɛ nyi alebu ɲon ne ɲmɛɛ na, ɛ yela waa kpeo alo ɲon bilenɲ. Kei te yɛɛ nombiikum ya.

³⁷ Mɔna walanɲ ɲon ɲon gbagba de yako ɔ konɔɔ man nyi waa tale kyanɲ ɔ wose keɲ ɲolo ta ɲere e ya, te ɲon gbagba ne tale di ɔ wose dɔɔ, te ɔ yɛɛ wa agyuenɲ nyi ɔ be gyae waa yala alebu ketenɲ ɲon ya na, ɲon mɔ te yɛɛ ke nideli.

³⁸ Mena dɔɔ walanɲ ɲon ɔ yala alebu ketenɲ ɲon na, ɔ te yɛɛ ke nideli. Te ɲon mɔ ɔ bɛɛ ɔ te yala alebu ketenɲ ɲon ya na, ɲon mɔ ta bese yɛɛ gbaa.

³⁹ Akpaa alo yalale baale kyaa na ɔ sia keɲ ɔ ta yeɲa ta ya na, yale mmaraa keɲ ne bake alo ɲon. Mɔna akpaa ɔ baale ɲon da yem na, gbɛɛ

doo nyi waa tale yala baale non non gbagba ne gyae. Mona waa kee nyi baale nonan yee Kristo walan e.

⁴⁰ Man ma agyuen man na, akpaa o kyaa mena o te yale bela ya na, waa di gyon nideli kela, te ma gyen mo nyi Wurubuae felin non doo man mo man.

8

Bane weenee

¹ Nenee mee gyae maa kolosi fa non lee bane weenee wose man. Ke yee ampan ke nyi walan kamase gyen nombia, mona mena nombia kagyen kei ne yeli walan ne gyoo konoo wola o wose bo, te balan kegyae ne yele la Kristotena ne tale kyoo donja na baa sen nideli ba keleedi man.

² Akpaa walan na gyuen nyi o gyen nombia ne, otenate ba gyen kolo ya. Nawolo nyi o ba gyen ngba mena ken kaboena nyi waa gyen ne ya.

³ Mona walan non o ne gyae Wurubuae na, non mo te Wurubuae gyen.

⁴ Mena doo lee bane weenee kedi wose man ne, da gyen nyi bane te yee kolo ke teele kei doo ya, te da gyen mo nyi Wurubuae dokolon kyaa la.

⁵ Doo nyi beenen na gbengyoona burum kyaa. Nyi akpaa beenen ban balan ne baake wo nyi be gbengyoona ne kyaa adido bo o, yaa be kyaa teele kei doo bo o ne,

⁶ daa doo Wurubuae dokolon koon te de dana. Non yena de kya non kpene kamase ba

lee ɔ gyaŋ, te ɲon mɔ dɔɔ te de dana nyeedoŋ. Gbeŋgyoo dokoloŋ kooŋ mɔ te de dana, ɲon yena Yesu Kristo. Ɔ dɔɔ te Wurubuare tɛɛwɔ yɛɛ kpene kamaɛ, te ɲon mɔ dɔɔ te de dana nyeedoŋ.

⁷ Mɔna na balaŋ pou gyeŋa na mena nombii kei ya. Nawolo nyi bane nombia ta gyoo be man nideli keŋ nyi akpaa be di mena weeneɛ keŋa na, ne yɛɛ wɔ nyi be te di bane weeneɛ. Te keŋ ba keɛɛdi taŋ doŋ dɔɔ ya nɛ, na ne yɛɛ wɔ nyi be ta mo ayimeɛ tina ba wose.

⁸ Mɔna weeneɛ be gyae ke tale mo daa benaa na Wurubuare ya. Akpaa de di ɲa o, yaa de te di ɲa ya nɛ, ɲe bɛɛ wɔɛɛ daa na Wurubuare nsana ya.

⁹ Mɔna ɛ keɛ ke nideli nyi gbɛɛ keŋ ɛ dana nyi ɛ ke tale di mena weeneɛ ɲenaŋ nɛ, na bese kateesa fa walaŋ ɲon ɔ keɛɛdi taŋ doŋ nɛ ya.

¹⁰ Akpaa walaŋ ɲon ɔ keɛɛdi taŋ doŋ ya nɛ de naa nyi nyan ɲon n gyeŋ nombia keŋa kyaa bane deni man n ne dii na, ɲgba n na wola e gbɛɛ baa nyi waa ta di bane dɛɛ weeneɛ?

¹¹ Mena dɔɔ n nombia kagyeŋ beŋ gyae ke yela n dɔɔ ɲon ɔ keɛɛdi taŋ doŋ ya, te Kristo ba yem lɛɛ ɔ nyee nɛ, waa yo Wurubuare gbɛɛ man.

¹² Nyi akpaa n yɛɛ dukum kei dinɔɔ tia n dɔɔ ɲon ɔ keɛɛdi taŋ doŋ ya, te n yeli ɔ konɔɔ man nombia de yɔkɔse lee ɔ keɛɛdi man nɛ, na n te yɛɛ dukum tia Kristo.

¹³ Mena dɔɔ akpaa nyi bane weeneɛ ɲan maa di, ne gyae la ke yela me dɔɔ ke yala gyoo dukum man yeyɛ na, kenan na mɔɔ gyae maa

di ɲa korakora bela ya. Nawolo nyi mɔɔ ne gyae nyi me dɔɔ ke yala gyoo dukum man yeyee ya.

9

Abɔɔ ɲan kaboena na Yesu kpilale

¹ E ne kee man ne ma te yee Kristo kpilale e yee? Me doo ɲolo tee? Ma te yee walaɲ ɲon mɔɔ naa de Gbenɲyoo Yesu Kristo na me sia yee? Na ma tom keɲ mɔɔ yee e man ne, yele la te e lee de Gbenɲyoo Yesu di yee?

² Akpaa nyi baale bee lee man do nyi me yee Kristo kpilale e ya na, emee dɔɔ e te lee man do. Nawolo nyi mena keɲ e be lee Kristo di te e emee na e be yee dokolon ne, na lese la wola nyi me yee Kristo kpilale e.

³ Nombia keɲa te mee mo tiranɔɔ fa ban bee yako nyi ma te yee Kristo kpilale e ya ne.

⁴ Mena dɔɔ tekaboena nyi baa fa daa weenee na lon yee?

⁵ Mena dɔɔ tekaboena nyi daa mɔ dɛe yala ala ban be yee Kristotenawɔ, na baa ta sila daa ɲgba mena keɲ bee sila Pita na Kristo kpilala akan ban, na de Gbenɲyoo Yesu ɔ naabia ban ne yee?

⁶ Yaa daa na Banabase daageɲ te kaboena nyi dɛe yee tom, na dɛe mo kee da wose dɔɔ?

⁷ Yoonɔɔte wonɲi ne gyuu na yoo, te ɲon gbagba ne tɔ ɔ wose kom? Yaa wɔɔfarale wonɲi kyaa la keɲ ɔ ne fara wɔɔ, te ɔ bee dii lee wɔɔ kenan man ya? Wonembia keelere wonɲi kyaa la, keɲ ɔ ne keele wonembia te ɔ bee di be naane ya?

⁸ Denibalan agyuen yaa me dana mee kolosi nombia kenja yaa? Koa, Wurubuarε mmaraase nan mo na wolo mena.

⁹ Nawolo nyi be ηmarasewo do mmaraase nan Wurubuarε ba mo fa Mosesi ne man nyiaa, “Na bake nunkyue non o ne yee tom wooman ne noo, na o be nyin di weenεε nan ηaale ya.” Mena doo ε gyen nyi nunkyue waranjase yaa Wurubuarε ne wii ne?

¹⁰ Na daa te Wurubuarε ne yako mena nombia kenja fa yee? Ayi, daa te be ηmarase ηa fa. Nawolo nyi walan non o na boola woo na non o ne gbee weenεε ne, be popou loo gyakaa nyi baa nyin kolo lee woo ken man.

¹¹ Wurubuarε nombia nan doo kolosi fa non ne, ηe yee yaa ηgba aboo nan doo duu ε man ne. Mena doo akpaa emεε mo ε fa daa tεele kei doo aboo na, ta kela non?

¹² Akpaa nyi ε ne kyoo baale lee gbεε kei man na, tekaboena nyi yaa kyoo daa kela wo yee? Mona daa ta mo mena gbεε kei doo ηere non ya. De kyanja da wose te da senawoo kenken nombia kenja pou man, na doo nyin to Kristo nombia kpaakpaa nan gbεε ya.

¹³ Mena doo ε ba gyen nyi balan ban bee yee tom Wurubuarε osom deni dinaa ken man ne, bee nyin be weenεε bo lee botoo yee? Te na botoo ken bee deesi fa Wurubuarε ne, te somra ban mo na nyin be weenεε lee yee?

¹⁴ Mena ke te de Gbengyoo mo yakowo nyiaa, balan ban bee kolosi nombia kpaakpaa nan ne, kaboena nyi baa nyin be weenεε lee nombia kpaakpaa nan kekolosi man.

15 Mɔna me ta mo mena gbɛɛ ken me dana nɛ, yɛɛ kolo ya. Te mɔɔ ne nɔmarase nombia kenja fa nɔn, na ke yela ɛ ke yɛɛ mena abɔɔ kenja fa man ya. Nyi ma yem gba na dei kela nyi nɔlo ke fa man kolo, ken gyae keto man gbɛɛ na mɔɔ nyin gyɔ me konɔɔ wola ma wose lee tom ken mɛɛ yɛɛ nɛ man ya.

16 Mɔna gbɛɛ be doo nyi maa wola ma wose lee nombia kpaakpaa kenja kekolosi dɔɔ ya, nawolo nyi me gyae o, ma te gyae ya o, ke yɛɛ kpene ken ke tan doo nyi maa kolosi nombia kpaakpaa nenan. Akpaa ma te yako nombia nenan ya na, maa laako.

17 Nyi akpaa man gbagba kegyaebii man te mee kolosi nombia kpaakpaa kenja na, maa nyin kom keto. Mɔna akpaa te yɛɛ man gbagba kegyaebii man ya na, kenan na mɛɛ yɛɛ tom ken de Gbenjyoo Yesu ba mo fa man nyi kaboena nyi maa yɛɛ nɛ bo.

18 Won yɛna kom ken baa tɔ man? Ken yɛna nyi maa yako nombia kpaakpaa nan fa balan ken nyi me na lɛɛ kolo ya. Te mɔɔ gyae maa mo gbɛɛ ken me dana nombia kpaakpaa kenja keyako man nɛ, mo gyae kolo fa ma wose ya.

19 Doo nyi me kyae ma wose dɔɔ ken ma te yɛɛ nɔlo gbeni e koran ya nɛ, me ta mo ma wose besena gbeni fa balan pou, na maa nyin yela be man balan burum kekɔn Kristo gyan.

20 Akpaa me gyu Gyudatena gyan na, mɛɛ yɛɛ ma wose nɔgba Gyuda baale nɛ, na maa nyin yela be man balan burum kekɔn Kristo gyan. Te akpaa me gyu balan ban be doo Mosesi mmaraa ken tɛɛ na, mɛɛ yɛɛ ma wose nɔgba

walaŋ ɔ doo mmaraa keŋ tɛɛ nɛ, mɔna mɔɔ doo ke tɛɛ ya. Mɛɛ yɛɛ mena na maa nyiŋ yela be man balan burum kekɔŋ Kristo gyaŋ.

²¹ Mena mɔ te akpaa me gyu balan ban bɔɔ doo Gyudatena mmaraa keŋ tɛɛ ya nɛ gyaŋ na, mɛɛ yɛɛ ma wose ɲgba walaŋ ɔ be doo mmaraa kenan tɛɛ ya nɛ. Mɔna ma te yɛɛ walaŋ ɔ doo Wurubuare mmaraa tɛɛ ya. Me doo Kristo mmaraa tɛɛ. Mɛɛ yɛɛ mena na maa nyiŋ yela be man balan burum ban bɔɔ doo mmaraa kenan tɛɛ ya nɛ kekɔŋ Kristo gyaŋ.

²² Akpaa me lii balan ban ba keɛɛdi taŋ doŋ ya nɛ gyaŋ na, mɛɛ yɛɛ ma wose ɲgba ban nɛ, na maa nyiŋ yela be man balan burum kekɔŋ Kristo gyaŋ. Me ta mo ma wose yɛɛ kpene kamase fa balan pou, na maa yɛɛ mena keŋ maa tale nɛ, na maa nyiŋ yela be man balan burum kekɔŋ Kristo gyaŋ.

²³ Wurubuare nombia kpaakpaa ɲan dɔɔ te mɛɛ yɛɛ keŋa pou, na maŋ mɔ kenyiŋ abɔɔ kpaakpaa ɲan gyae ka lee ɲe man kɔŋ nɛ.

²⁴ Ɛ ba gyeŋ nyi balan burum ne yeu baa lee ye le na, be popou ne yeu mɔna walaŋ dokolon ne lee na ye le yee? Mena dɔɔ emɛɛ mɔ ɛ kyaŋ ɛ wose na ɛ ke yeu nideli, na ɛ ke nyiŋ ye le keyeu keŋ man.

²⁵ Walaŋ kamase ɔ ne desina ɔ wose fa keyeu na, ɔ ne di keyeu mmaraase ɲan pou dɔɔ. Ɔ ne yɛɛ keŋa pou bo fa ye le keŋ be gyae ke kyare ya nɛ. Mɔna daa ne yɛɛ Kristo tom keŋ dɛɛ mo nyiŋ ye le keŋ gyae ke doo kekpaakekpa a nɛ bo.

²⁶ Mena dɔɔ mɔɔ ne yeu ɲgba walaŋ ɔ ba

gyeŋ keŋ dɔɔ te ɔ ne yeu ne ya, te mɔɔ ne yoo mɔ ɲgba walaŋ ɲon ɔ ne fuŋii wa akota do felin man yakaa yakaa ne ya.

²⁷ Mɔna maŋ dɔɔ mɛɛ naase ma wose diyem, te mɛɛ yeɛ ke ɲgba me gbeni ne. Na wee daale dekɔŋ nyi ma kekolosi Kristo nombia ɲan fa balan taŋ wɔle ne, na bɔɔ lese maŋ see yenan keŋ mɔɔ nyin yeŋe ya.

10

Ɛ na kasee Gyudatena dinɔɔ ya

¹ Me tebia, mɛɛ gyae ɛ ke tɔɔse kpene keŋ be tuŋ de naanaɔ baŋ bɔɔ sila Mosesi ne. Wurubuare moo ɔ debuŋta wuu wɔ, te ɔ yela ba gyoowɔ epo yayam keŋ man lee.

² Wurubuare ka mo ɔ debuŋta keŋ wuu wɔ, na ɔ ke yela be ka gyoo epo yayam keŋ man lee ne, nawolo baa nyi be sɔɔ wɔ Wurubuare lon baa te ba bese Mosesi silala.

³ Be popou dii weeneɛ ɲan ba lee Wurubuare gyaŋ kaa yala ne,

⁴ te be popou nyɔɔ lon keŋ Wurubuare be yeli kɔɔ lee boe keŋ man ne. Mena boe kenan yena Kristo gbagba, ɲon na ɔ kpuɛ na wɔ ba keta man ne.

⁵ Mɔna be man balan burum nombia ta gyoo Wurubuare sia ya, mena dɔɔ ba yekeewɔ leki depampaa dinaa keŋ man.

⁶ Be nombia keŋa pou yeɛ kpene keŋ dɛɛ kɛɛ na dɛɛ kasee, na dɔɔ yeɛ nombiakumɛɛ ɲgba baŋ ne ya.

⁷ Ɛ na som beɛneŋ ɲgba mena keŋ be man baale be yeɛ ne ya. Wurubuare nombia

aŋmaraseŋ see yakowɔ nyiaa, “Balan baŋ tisiwɔ kyakee na bee dii na bee nyɔɔ, te ba korowɔ bee yee nombia nkaraŋkaraŋ.”

⁸ Mena dɔɔ ε na yee kafon ŋgba mena ken bɔɔ yee kafon nombia, te be man balan kakpoŋse saobatooro (23,000) ba yem wee dokolon ne ya.

⁹ Tekaboena nyi dɛɛ teese Wurubuare nɔɔman, ŋgba mena ken be man baale be yee te ɔ be yeli doma be kaa koe wɔ ne ya.

¹⁰ Tekaboena nyi dɛɛ toron ŋgba mena ken be man baale ba toron, te Wurubuare be yeli ɔ kpilale ŋon ɔ na koe balan ne be kaa koe wɔ ne ya.

¹¹ Mena nombia kena pou kɔŋae be dɔɔ na balan ka mo kasee kolo. Te be ŋmarase ŋa bo see na baa mo faree daa, nawolo nyi de kyaa debaŋ ken tɛɛle kei ne gyu kɔ ɔto ne man.

¹² Mena dɔɔ nyaŋ walaŋ ŋon ne yee neŋ nyi n seŋɛɛ kenken ne, keɛ n wose nideli ken nyi n ba lee yala ya.

¹³ Kekɛɛsekɛɛ daale te kɔŋa ta ε dɔɔ, ken nyi ke dinɔɔ te kɔŋa ta ŋolo dɔɔ see ya. Mɔna Wurubuare ne di ɔ nombia dɔɔ, mena dɔɔ ɔ be gyae waa yela kekɛɛsekɛɛ ken kela ŋon ne kekɔŋ ε dɔɔ ya. Te akpaa nyi kekɛɛsekɛɛ de kɔŋ ε dɔɔ na, waa wola ŋon gbɛɛ ken ε ka mo seŋ kenken na ε ke tale di ke dɔɔ.

¹⁴ Mena dɔɔ me gyooona kpaakpaa, ε lese ε wose lee beɛneŋ ɔsom man.

¹⁵ Mee kolosi baa fa emɛɛ nyansatena. Emɛɛ gbagba ε gyoo me nombia ŋan man na ε ke keɛ kpene ken mɛɛ yako ne.

16 Deban ken dee di de Gbenḡyoo weeneε ḡan ɔ kpa dee di na dεε mo tɔɔse e ne, leenɔɔ ken dεε sola Wurubuarε wosefεereḡ gyakaa ke dɔɔ pεte dεε nyɔɔ lee ke man ne, nawolo baa nyi daa na Kristo te yeε dokolon lee ɔ fatabo ken dɔɔ. Mena mɔ te bodobodo ken dεε kpεleε fa dɔḡa ne, nawolo baa nyi daa na Kristo te yeε dokolon lee ɔ wosenaane man.

17 Bodobodo dokolon te dεε mo kpala fa dɔḡa, mena dɔɔ daa balan burum ban pou ta bese walaḡ dokolon. Nawolo nyi bodobodo dokolon kenan te de popou diiwɔ.

18 ε mo kεε Iseraetena. Balan ban bee di weeneε ḡan bɔɔ mo deesi fa Wurubuarε ne, ban na Wurubuarε na bese na walaḡ dokolon.

19 Mena dɔɔ sena yaa me nombia kenḡa na wolo baa? Bane yeε kolo ke, yaa weeneε ḡan bεε mo deesi fa bane ne yena kolo?

20 Koa, kpene ken mεε wolo yena nyiaa, weeneε ḡan bane somra na mo deesi fa banεε ne, te yeε nyi Wurubuarε te bεε mo deesi fa ya. Feliḡkumεε te bee deesi fa, mena dɔɔ mɔɔ ne gyae nyi εmεε na feliḡkumεε ke yeε dokolon ya.

21 ε be gyae ε ke tale mo de Gbenḡyoo Kristo leenɔɔ nyɔɔ, na ε ka bese mo feliḡkumεε mɔ leenɔɔ nyɔɔ ya. Te be gyae ke de nyi ε ke di de Gbenḡyoo Kristo nyefale man, na ε ka bese ke di feliḡkumεε mɔ nyefale man ya.

22 Dεε gyae baa nyi de Gbenḡyoo Wurubuarε ka gyeḡ ban? Yaa dεε kεε da wose baa nyi de dana don kela e?

23 “Gbεε doo nyi dεε yeε kpene kamase”

mɔna na ɲe popou danaana tɔnɔɔ ya. “Gbɛɛ doo nyi dɛɛ yɛɛ kpene kamase” mɔna na ɲe popou ne gyae la ke yela dɛɛ bee ya.

²⁴ Ɖolo na gyae ɲon gbagba wui deeli ya, mɔna waa gyae ɔ tebia wui deeli bo.

²⁵ Naane kamase keɲ bɛɛ yɔɔ kebu man nɛ ɛ ke tale lɛɛ di, mɔna na bɔɔse naane keɲ dalee na ke yela ɲolo konɔɔ man nombia ke yɔkɔse e ya.

²⁶ Nawolo nyi Wurubuare nombia anmarasen see ne yako nyiaa “Tɛɛle kei na kpene kamase keɲ doo ke man nɛ pou, yɛɛ de Gbenɲyoo Wurubuare wui.”

²⁷ Akpaa walaɲ ɲon ɔ te yɛɛ Kristo baale e ya de baake ɲon nyi ɛ kaa di, te ke yɛɛ keɲ ɛ ke di na, ɛ gyu ke di mɔna ɛ na bɔɔse weenɛɛ ɲan dalee na ɲolo konɔɔ man nombia ke yɔkɔse e ya.

²⁸ Mɔna akpaa ɲolo de yako ɲon nyi, “Weenɛɛ keɲa yɛɛ bane dɛɛ weenɛɛ ɲa na,” lee walaɲ ɲon ɔ be yako ɲon nɛ, na balan akan ban konɔɔ man nombia dɔɔ ɛ na di ɲa ya.

²⁹ Na emɛɛ gbagba konɔɔ man nombia dɔɔ ya, mɔna walaɲ ɲon ɔ be yako ɲon nɛ konɔɔ man nombia dɔɔ. Nawolo nyi ɲolo konɔɔ man nombia be gyae ke tale tɔ maɲ gbɛɛ, nyi me na yɛɛ kpene keɲ me dana gbɛɛ nyi maa yɛɛ nɛ ya.

³⁰ Mɔna akpaa me fane fa Wurubuare karaɲ te me di weenɛɛ keɲa na, won ɔɔ te ɲolo waa bu maɲ fɔɔ lee weenɛɛ keɲa kedi dɔɔ?

³¹ Mena dɔɔ kpene kamase keɲ ɛ ne dii yaa ɛ ne nyɔɔ, yaa kpene kamase keɲ ɛ ne yɛɛ na, ɛ yɛɛ ɲe popou mo lese Wurubuare ye.

³² Ε na yeli ε nombia ayεεsa ke tɔ Gyuda baale, yaa Giriki baale yaa Kristo walaŋ kamase gbεε ya.

³³ Mena mɔ te mεε yεε kakyen̄ maa yεε kpene kamase, na ka gyoo walaŋ kamase sia lee gbεε kamase man. Nawolo nyi mɔɔ ne gyae maŋ gbagba me deeli ya, mɔna balan̄ pou deeli te mεε gyae, na de Gben̄gyoo Yesu Kristo ke nyin̄ lεε ba nyee.

11

Mena keŋ kaboena nyi ala baa yεε Wurubuarε osom man

¹ Ε kasee me dinɔɔ ηgba mena keŋ maŋ mɔ ne kasee Kristo dinɔɔ nε.

² Mεε keλεε ηon ηgba mena keŋ ε ne tɔɔse maŋ ε nombia pou man, te ε dana me nombia ηan mɔɔ wola ηon man nideli nε.

³ Mɔna mεε gyae ε ka gyeŋ nyi baale kamase nyee yena Kristo, te alo mɔ nyee yena ɔ baale te Kristo mɔ nyee yena Wurubuarε.

⁴ Mena dɔɔ baale kamase ηon ɔ ne fane yaa ɔ ne kolosi Wurubuarε nombia balan̄ man, te ɔ mo kolo wu ɔ nyee na ɔ ta do ɔ nyee desεŋ.

⁵ Mena mɔ te alo kamase ηon ɔ ne fane yaa ɔ ne kolosi Wurubuarε nombia balan̄ man, te ɔ ta mo kolo wu ɔ nyee ya na ɔ ta do ɔ nyee desεŋ. Na yεε yaa ηgba ɔ gbee ɔ nyee baa nε.

⁶ Nyi akpaa alo bεε gyae nyi waa mo kolo wu ɔ nyee ya na, kenan̄ na kaboena nyi waa tisi ɔ nyee. Te akpaa desεŋ dana alo ηon nyi waa tisi ɔ nyee yaa ɔ be tale gbee ɔ nyee ya nε, kenan̄ na kaboena nyi waa mo kolo wu ɔ nyee.

7 Tekaboena nyi baale waa mo kolo wu ɔ nyee ya, nawolo nyi Wurubuaɛ yɛɛ baale bo ɲon gbagba dinɔɔ man na waa mo lese ɲon Wurubuaɛ gyoorobiiri wola. Mɔna alo dɔɔ ɔ na lese baale gyoorobiiri bo wola.

8 Nawolo nyi na baale te Wurubuaɛ lesewɔ lee alo man ya, mɔna alo te ɔ lesewɔ lee baale man.

9 Na alo dɔɔ te Wurubuaɛ yɛɛ baale ya, mɔna baale dɔɔ te Wurubuaɛ yɛɛ alo.

10 Nombia keɲa na Wurubuaɛ kpilala ban mɔ dɔɔ nɛ, kaboena nyi alo waa mo kolo wu ɔ nyee na ka wola nyi ɔ doe ɔ baale tɛɛ.

11 De Gbenɲyoo Yesu siaman na alo be kyaa ɔ wose dɔɔ ya, te baale mɔ be kyaa ɔ wose dɔɔ ya. Be popou kyaa bo fa dɔɲa.

12 Nawolo nyi ɲgba mena keɲ alo ba lee baale man nɛ, mena mɔ te alo na lolana baale. Te kpene kamase mɔ na lee bo Wurubuaɛ gyaɲ.

13 Ɛmɛɛ gbagba ɛ gyoo nombia keɲa man kɛɛ. Dei nyi alo waa fane fa Wurubuaɛ keɲ nyi ɔ na mo kolo wu ɔ nyee yee?

14 Daa gbagba de nombia ayɛɛsa bɛɛ wola daa nyi akpaa baale de tina ɔ nyeenyɔɔse yela te da gyoo kusuu na, ke yɛɛ desɛɲ ke yee?

15 Mɔna akpaa alo dana nyeenyɔɔse burum na, ne yeli ɔ ne yɛɛ kyeo. Nawolo nyi Wurubuaɛ faa e nyeenyɔɔse dɔɔlonɲ bo nyi ɲe dee wu ɔ nyee.

16 Akpaa ɲolo ne gyae waa lɛɛ nombia keɲa aɲmaarenɲ na, daa na Kristotena akanɲ ban pou nombia ayɛɛsa bɛɛ wolo nyi dɛɛ lɛɛ nombia keɲa aɲmaarenɲ ya.

De Gbenjyoo weenεε njan ɔ kpa dee di na dεε mo tɔɔse e ne

17 Nεnεε lee nombia njan mεε gyae maa kolosi fa njon debokeiman nε dɔɔ, mɔɔ ne keλεε njon ya. Nawolo nyi ε gyanjεε ε ka som na, bεε mo kolo kpaakpaa kɔn ya. Na bese wɔλεε abɔɔ bo kpu.

18 Nombii gyanjbate yεna nyi, mee nyii nyi εmεε Kristotena dikpii kenj de gyanjεε na ε ne kpase kpookpoo, te mεε lεε nombia kenja njaale di.

19 Nawolo nyi kaboena nyi kekpase kpookpoo kei dεε kɔn ε man, na ke nyinj lese ban be gbεenenj tenεε Wurubuare siaman nε wola.

20 Ε kyaa gyanjεε ε ke di na, te yεε de Gbenjyoo weenεε te ε ne dii ya.

21 Nawolo nyi ε gyanjεε ε ke di nε, walan kamase ne di ɔ wui weenεε bo kenj ε bεε kyaa daa dɔnja ya. Tanam na ko baale, te baale mɔ ne dii baa dεεse.

22 Ε ne yako baa nyi εmεε gbagba be dana akpanalanse njan man ε ke di na ε ke nyɔɔ yee? Yaa ε ne gyae ε ke fulu Kristotena dikpii kenj, na ε ka do balan ban bɔɔ dana kolo ya nε desεnj? Wonj nombia yaa ε ne gyae maa yako njon baa? Ε ne gyae nyi maa keλεε njon? Koa, kenja man dɔɔ mɔɔ gyae maa keλεε njon ya.

23 Nawolo nyi kpene kenj mɔɔ kasee lee de Gbenjyoo Yesu gyanj nε, kenj yaa manj mɔ moowɔ mεε wola njon nε. Nelim kenj baa lese de Gbenjyoo Yesu fa nε ɔ moo bodobodo,

24 te ɔ kefane fa Wurubuare karanj tanj nε ɔ kerεε ke te ɔ yakowɔ nyiaa, “Kei yεna ma

wosenaane kej Wurubuarɛ ba mo fa ɲon nɛ. Ɛ kyaa yɛɛ kei na ɛ ka mo tɔɔse maɲ.”

²⁵ Mena mɔ te be ke di weenɛɛ ɲan taɲ nɛ, ɔ moo leenɔɔ na solonj kej te ɔ yakowɔ nyiaa, “Kei yɛna me fatabo kej Wurubuarɛ ba mo yɛɛ nɔɔkebakesee wɔle. Ɛ kyaa yɛɛ kei debaɲ kamase kej ɛ ke nyɔɔ ke nɛ, na ɛ ka mo tɔɔse maɲ.”

²⁶ Kei nawolo nyi debaɲ kamase kej ɛ ke di bodobodo kei na ɛ ke nyɔɔ lee leenɔɔ kei man na, ɛ ne di de Gbenjyoo yɛɲ kej adanseɛ baa kelii wee kej waa bese kɔɲ.

²⁷ Mena dɔɔ walaɲ kamase ɲon ɔ ta mo gbɛɛ kpaakpaa di bodobodo kei, na waa nyɔɔ lee de Gbenjyoo leenɔɔ kei man ya nɛ, na ɔtenate te yɛɛ dukum baa. Nawolo nyi ɔ te bu de Gbenjyoo wosenaane na ɔ fatabo kej ya.

²⁸ Mena dɔɔ kaboena nyi walaɲ kamase waa gyoo ɔ wose man nideli, pɛna waa di bodobodo kei na waa nyɔɔ lee de Gbenjyoo leenɔɔ kei man.

²⁹ Nawolo nyi walaɲ kamase ɲon ɔ dii te ɔ nyɔɔ, te ɔ te lɛɛ do nyi de Gbenjyoo Yesu wosenaane na ɔ fatabo kenan ya nɛ, na ɔtenate falaa ɔ wose baa.

³⁰ Lee mena dɔɔ te ɛ man balan burum baale wose yɔkɔsewɔ, te baale mɔ gyoo kaweesee te baale mɔ yekeewɔ nɛ.

³¹ Mɔna nyi akpaa da gyoo da wose man nideli pɛte de di de Gbenjyoo weenɛɛ ɲan na, Wurubuarɛ be gyae waa bu daa fɔɔ ya.

³² Akpaa de Gbenjyoo de bu daa fɔɔ na ɔ ne wɔɲ da denjele bo, na bɔɔ nyin wɔlɛɛ daa kpu

na tæele kei dɔɔ balan akan ban ya.

³³ Mena dɔɔ me tebia, akpaa ε kɔn kaa gyaŋee ε ke di na ε kyaa daa dɔnɔ.

³⁴ Mɔna akpaa nyi tanam na ko ηolo na waa di lee ɔ dɛɛ pɛna waa kɔn, na ε kɔn kaa gyaŋee na bɔɔ nyin bu ηolo fɔɔ ya. Nyi akpaa me kɔn na, maa kaa wola ηon nombia akan ηan man kpu.

12

Wurubuarɛ felin abɔɔ anefan

¹ Me tebia, mɔɔ ne gyae ε ke kyaa ken nyi ε ba gyeŋ kolo lee Wurubuarɛ felin abɔɔ anefan ηan wose man ya.

² Ε gyeŋ nyi deban ken ε doo wiase man ken ε te lɛɛ ta Wurubuarɛ di ya nɛ, ε yela ba beo ηon gyu bɛɛnɛŋ gyaŋ. Bɛɛnɛŋ kɛwɔ mɔ bɛɛ fa nyeedon ya.

³ Mena dɔɔ mɛɛ gyae ε ka gyeŋ nyi walaŋ ηon Wurubuarɛ felin doo ɔ man nɛ, ɔ be gyae waa tale yako mmusuo nombia gyakaa Yesu dɔɔ ya. Te ηolo mɔ be kyaa waa tale yako nyi Yesu yɛna ɔ Gbɛŋgyoo, ken nyi Wurubuarɛ felin be doo ɔtenatɛ man ya.

⁴ Wurubuarɛ felin ηon abɔɔ anefan kyaa kpookpoo, mɔna ηe popou lee Wurubuarɛ felin dokolon ηonan gyaŋ.

⁵ Wurubuarɛ ɔsom tomse kpookpoo kyaa, mɔna de Gbɛŋgyoo dokolon ηonan yaa dɛɛ yɛɛ fa.

⁶ Tomse kpookpoo mɔ kyaa, mɔna Wurubuarɛ dokolon ηonan ne faa na ɔ balan don te bɛɛ mo yɛɛ ηe popou.

⁷ Wurubuarɛ felin̄ n̄on ne faa na Kristo walan̄ kamase don̄ daale din̄ɔ, na waa mo yɛɛ tom Kristotena dikpii ken̄ man na ke de fa be popou.

⁸ Wurubuarɛ felin̄ n̄onan̄ ne fa n̄olo nyansa ken̄ waa mo kolosi nombia, te ɔ ne fa n̄olo m̄o nombia kagyen̄.

⁹ Mena Wurubuarɛ felin̄ dokolon̄ n̄onan̄ ne yele la n̄olo Wurubuarɛ kelɛɛdi ne yɛɛ don̄, te ɔ ne fa n̄olo m̄o don̄ ken̄ waa mo kyɔ kaweesee.

¹⁰ Wurubuarɛ felin̄ n̄onan̄ ne faa na n̄olo don̄ ken̄ waa mo yɛɛ gyakolon̄ nombia, te ɔ ne fa n̄olo m̄o don̄ ken̄ waa mo kolosi Wurubuarɛ nombia. N̄on ne yele la n̄olo ne tale gyen̄ nyi nombii daale lee Wurubuarɛ gyan̄ yaa ke ta lee Wurubuarɛ gyan̄ ya. N̄on ne faa na n̄olo deise kpookpoo kekolosi, te n̄on ke ne faa na n̄olo m̄o deise kpookpoo man kalese.

¹¹ Mena abɔɔ ken̄a pou yɛɛ Wurubuarɛ felin̄ dokolon̄ n̄onan̄ tom ke, te ɔ ne fa walan̄ kamase lee n̄on felin̄ n̄onan̄ gbagba kegyaebii man.

¹² Deniwalan̄ wose yɛɛ dokolon̄, m̄ona ke dana yenaase kpookpoo burum. Doo nyi ke dana yenaase kpookpoo burum koran̄ nɛ, n̄e popou ne bom la yɛɛ deniwalan̄ wosenaane dokolon̄. Mena ke te Kristo m̄o doo.

¹³ Daa Kristotena pou na Gyudatena na Girikitena na gben̄a na ban̄ be kyaa ba wose d̄ɔ nɛ pou, Wurubuarɛ felin̄ dokolon̄ n̄onan̄ te ba moowɔ sɔ de popou Wurubuarɛ lon̄. N̄on moona daa bom te de popou bese Kristo wosenaane dokolon̄ ken̄. Ken̄te de nyina felin̄ dokolon̄ n̄onan̄, te ɔ ne yɛɛ tom de popou man.

14 Na yenan dokolon ne yee na deniwalan wose ken pou ya, mona yenaase kpookpoo nan pou bom la yee wosenaane dokolon.

15 Akpaa nae de yako nyi, "Ma te yee nyinmaa ya mena doo moo kpue wosenaane ken man ya na," kei gyae ke tale lese nae ken lee wosenaane kenan man?

16 Te akpaa denjele de yako nyi, "Na man yena sibii ya mena doo moo kpue wosenaane ken man ya na," ken nawolo baa nyi koo kpue wosenaane ken man yee? Kei gyae ke tale lese denjele kenan lee wosenaane man?

17 Nyi akpaa wosenaane ken pou den yee sibii ke na, sena te wosenaane ken gyae ke yee na ke nyii kolo? Te akpaa wosenaane ken pou den yee denjele ke na, sena te wosenaane ken gyae ke yee na ke won nyii?

18 Mo n kee na, Wurubuarɛ moo wosenaane kpookpoo nan pou bo bom yee wosenaane dokolon, lee non gbagba kegyaebii man.

19 Nyi wosenaane yenaase kpookpoo nan pou den yee wosenaane yenan dokolon na, nafa ke gyae ke yee gyakolon.

20 Mona ngba mena ken ke doo ne, wosenaane yenaase nan pou boe mona wosenaane ken pou yee dokolon.

21 Sibii be gyae ke tale yako nyinmaa nyi, "N be dana tonoo fa man ya," te nyee mo be gyae ke tale yako nae nyi, "N be dana tonoo fa man ya."

22 Mona wosenaane yenaase nan dee kee nyi ne tan don ya ne, nyi noo doo wosenaane man

ya nε nafa wosenaane be gyae ke tale yεε kolo ya.

²³ Te wosenaane yenaη keη de bee bu ke ya nε, keη gba te dεε ko da wose na ke. Wosenaane yenaη keη daa ne kεε nyi ke bee hia nideli ya nε, keη gba te dεε kεε ke dɔɔ nideli.

²⁴ Da wosenaane yenaase ηan dεε kεε nyi ηe dana kyeo nε, be doo nyi dεε kεε ηe dɔɔ mena ya. Mɔna Wurubuaε ta mo wosenaane yenaase ηan pou towaa, te ɔ moo obuo fa ηan nafa ηɔɔ taη obuo ya nε.

²⁵ ɔ yεε ke mena na kekpase be nyiη doo wosenaane yenaase kpookpoo ηan man ya, mɔna wosenaane yenaη kamase dεε kεε ke dɔɔ dɔɔ nideli.

²⁶ Akpaa de kɔη nyi wosenaane yenaη daale ne naa diyem na, akaη ηan pou mɔ ne naa diyem kpu na ke. Mɔna akpaa de kɔη nyi wosenaane yenaη daale de nyiη yele na, ne yεε yenaase akaη ηan mɔ pou gyon.

²⁷ Nεnεε ε popou bom la yεε Kristo wosenaane keη, te ε man walaη kamase yεε ɔ yenaη daale ke.

²⁸ Kristotena dikpii keη man nε, Wurubuaε ta see dibiaε ηaale. Gyaηgba nyibaη yena Kristo kpilala baη. Baη be gyakaa balate yena Wurubuaε akpenkpenηgyɔɔra, te baη be gyakaa batoorote yena baη bεε wola Wurubuaε nombia ηan nε. Baale mɔ yena baη bεε yεε gyakolon nombia, te baale mɔ yena baη bεε kyɔ kaweeε, te baale mɔ yena baη bεε kyɔ be tebia. Baale mɔ yena siamantena baη bεε kεε nyi nombia ηan pou bεε yεε nε ne gyu

nideli. Te akan̄ ban̄ yena ban̄ bee kolosi deise kpoockpoo ne.

²⁹ N̄ kee na, na be popou yena Kristo kpilala ya. Na be popou yena Wurubuare akpen̄kpen̄gyɔɔra ya. Na be popou yena wolala ya. Na be popou ne yee na gyakolon̄ nombia ya.

³⁰ Na be popou ne kyɔɔna kaweesee ya. Na be popou ne kolosina deise kpoockpoo ya. Na be popou mɔ na lesena deise kpoockpoo man ya.

³¹ Mɔna e yela e sia keyase Wurubuare abɔɔ anefan̄ dinaana ñan ña kela ken̄a ne dɔɔ. Nenee maa wola ñon nombia kpaakpaa ñan ña kela ken̄a ne pou.

13

Kegyae

¹ Nyi akpaa mee tale kolosi deise wolɛɛ kpoockpoo yaa Wurubuare kpilala dei, te balan̄ kegyae be doo me man ya na, kenan̄ na ma kekolosi pou yee ñgba dowuro yaa akpaakpaase ñan ñee yee yeesa yakaa bo ne.

² Akpaa me yee Wurubuare deken̄kpen̄gyɔɔre e, te maa tale naa Wurubuare nombia aweeseñ ñan na maa yako, te ma gyeñ nombia pou te me dana kelɛɛdi kpaakpaate ken̄ maa tale mo kulii bulase, te balan̄ kegyae be doo me man ya na me yee yakaa.

³ Mena mɔ te akpaa ma mo abɔɔ ñan pou me dana ne fa ayematena, te ma mo ma wosenaane fa nyi baa too, te balan̄ kegyae be doo me man ya na ñan pou mɔɔ yee ne yee yakaa.

⁴ Nyi n ne gyae walaŋ na n ne nyiŋ konɔɔ fa e, te n ne wii ɔ waraŋase mɔ. Ɔ kolo bɛɛ bere n sia ya te n bɛɛ wola n wose ya, te n bɛɛ kɛɛ n wose nyi n kela e ya.

⁵ Nyi akpaa n ne gyae walaŋ na, n bɛɛ yɛɛ e abɔɔ ŋan tekaboena nɛ ya, te n bɛɛ gyae nyi nyaŋ nyaagen wui ke de na ŋon wui ke wɔlɛɛ ya. N bɛɛ gyeŋ baŋ bilenbilen na e ya, te n bɛɛ mo ɔ nombia do n tɔɔman ya.

⁶ Nyi n ne gyae walaŋ nɛ ɔ yɛɛ nombiikum na bɛɛ yɛɛ neŋ gyon ya, mɔna akpaa ɔ yɛɛ nombii kpaakpaa na ne yɛɛ neŋ gyon.

⁷ Nyi akpaa balan kegyae doo n man nɛ, debaŋ kamase na n ne tale seŋ keŋkeŋ abɔɔ pou man, te ne yeli n keɛɛdi na sem nideli. N ne nyiŋ konɔɔ abɔɔ pou man, te ne yeli n ne tale seŋ keŋkeŋ abɔɔ ŋan n loo gyakaa ŋe dɔɔ nɛ man, te n ne yɛɛ kakyeŋ seŋ keŋkeŋ abɔɔ pou man.

⁸ Nombia ŋan Wurubuare akpenkpenɔɔra ne kolosi see, na deise kpookpoo kekolosi na nombia kagyen pou gyae ke gyu ɔto. Mɔna balan kegyae dɔɔ kɔɔ taŋ ɔto ya.

⁹ De nombia kagyen na doŋ keŋ Wurubuare ba mo fa daa te deɛ tale kolosi ɔ nombia nɛ yɛɛ yaale yaale.

¹⁰ Mɔna akpaa nyi kpene keŋ ke yɛɛ debilin nɛ de kɔŋ na, ŋan ŋe yɛɛ yaale yaale nɛ gyae ke ŋaalaa.

¹¹ Debaŋ keŋ me yɛɛ bu e na mee kolosi bo ŋgba biikyaabii nɛ, te mɛɛ gyuen mɔ ŋgba biikyaabii nɛ, te me yɛɛ ma kpene kamase mɔ bo ŋgba biikyaabii nɛ. Mɔna me ka bee kei nɛ,

me te tina biatεε nombia ηan pou yela.

¹² Wurubuarε nombia ηan dεε naa debokeiman nε, dɔɔ ne naa ηa nideli ya. Nε yεε fulaa de siaman ηgba mena keη n ne kεε kolo diiku bene man te n bεε naa ke nideli ya. Mɔna debaη daale gyae kelii keη dεε naa de Gbenjyoo Wurubuarε na de sia fonεε, na waa yela dεε gyeη ɔ nombia ηan man nideli. Debaη kei mɔ nε me nombia kagyen yεε kyomii nε, mɔna debaη daale gyae kelii na, maa gyeη nombia nideli ηgba mena keη Wurubuarε gyeη maη nideli nε.

¹³ Abɔɔ keηa pou man nε nombia atooro kyaa la keη ηɔɔ taη ɔto ya. Nηan yena keλεedi na lookegyakaa na kegyae. Mɔna ηe popou man na, kegyae yena ηa nyee.

14

Pɔɔl kabese kolosi lee Wurubuarε felij abɔɔ anefan ηan wose man

¹ Ε yεε kakyen na ε ke gyae dɔηa, na ε ke yase ε sia gyae Wurubuarε felij abɔɔ anefan ηan gbεε. Tuturu na, ε yase ε sia gyae keη Wurubuarε waa ta ε dɔɔ kolosi nε gbεε.

² Nawolo nyi walaη ηon ɔ ne kolosi deise wɔλεε kpookpoo nε, ɔ bεε kolosi fa denibalaη ya mɔna ɔ ne kolosi bo fa Wurubuarε. N kεε na ηolo bee nyii ɔ nombia ηan man ya, nawolo nyi Wurubuarε felij ηon ne tεε la ɔ dɔɔ kolosi nombia aweesen ηenaη.

³ Mɔna walaŋ ŋon Wurubuare ne tɛɛ ɔ dɔɔ kolosi ne, ɔ nombia ŋan na do balan don na kakyen te ne yeli beɛ tale kyan ba wose.

⁴ Walaŋ ŋon ɔ ne kolosi deise wɔlɛɛ kpookpoo ne, ŋon waagen te nombia ŋan ɔ ne kolosi ne dana tɔnɔɔ fa. Mɔna ŋon Wurubuare ne tɛɛ ɔ dɔɔ kolosi ne, ɔ nombia ŋan ɔ ne kolosi ne dana tɔnɔɔ fa Kristotena dikpii ken pou.

⁵ Nafɔ ma kegyae yena nyi ε popou yaa kolosi deise wɔlɛɛ kpookpoo, mɔna ken mɛɛ gyae kela yena nyi, Wurubuare ke ta ε dɔɔ kolosi. Nawolo nyi walaŋ ŋon Wurubuare ne tɛɛ ɔ dɔɔ kolosi na, ɔ kela walaŋ ŋon ɔ ne kolosi deise kpookpoo. Gyise ŋolo kyaa botɔɔ ken ɔ ne tale lese deise wɔlɛɛ kpookpoo ŋan man, na kekyɔ Kristotena dikpii ken pou, na baa bee bɔ ɔsom ken man.

⁶ Me tebia, nyi akpaa me kɔŋ ε gyan te me kolosi deise wɔlɛɛ kpookpoo na, won tɔnɔɔ yaa ε ke nyin lee ŋe man? Mɔna akpaa me kaa yako ŋon nombia ŋan Wurubuare ba lese wola man, yaa nombia kagyen wose man nombia, yaa nombia ŋan Wurubuare ba mo fa man nyi me kaa yako ŋon, yaa me kaa wola ŋon nombia na, na kenɔa be dana tɔnɔɔ fa ŋon yee?

⁷ Mena mɔ te abɔɔ ŋan nyeedon be doo ŋe man ya ŋgba kefereese na kabereese ne, akpaa be ta wola ŋa nideli ya na amɔte ne gyae la waa nyii ŋe man?

⁸ Te akpaa yoonɔɔte ŋon ta wola ɔ kabere nideli ya na, sena te ŋolo waa nyii ke man na waa koro desina ɔ wose fa yoo?

⁹ Mena te doo fa εμεε μο. Akpaa ηolo de kolosi dei wole kpoo daale, te ηolo te nyii ke man ya na sena te ηolo waa γεε na waa tale nyii nombia ηan ο ne yako νε man? Dekωη mena na, ο ne kolosi bo do felin man yakaa.

¹⁰ Deise kpookpoo burum kyaa τεελε kei δω, mona dei daale be kyaa keη ηolo bee nyii ke man ya.

¹¹ Akpaa nyi μοω ne nyii dei keη ηolo ne kolosi ya na me γεε ηωole e ο siaman, te mena μο te ηon μο γεε ηωole e me siaman.

¹² Mena te doo fa εμεε μο. Deban keη ε sia be γεε ε ne keo Wurubuaε felin aboo anefan ηan νε, ε γεε kakyen keo keη gyae ke yela Kristotena dikpii keη ka bee bo ωsom keη man νε.

¹³ Mena δω akpaa nyi ηolo ne kolosi dei wole kpoo daale na, kaboena nyi waa fane na waa nyin tale lese ke man.

¹⁴ Nawolo nyi akpaa me fane dei kpoo man na, felin ηon ο doo me man νε ne fane la, mona ma agyuen be doo botω ya.

¹⁵ Mena δω sena yaa maa γεε? Maa mo felin ηon ο doo me man νε fane, na maa mo ma agyuen μο fane. Maa mo felin ηon ο doo me man νε kpee nooneη, na maa mo ma agyuen μο kpee nooneη.

¹⁶ Nyi ε gyanee ε ne fane te n mo dei daale kpoo n na lese Wurubuaε yele, te walan yakaa ηolo kyaa ε man keη ο bee nyii n dei keη man ya na, sena te waa tale σεε neη nyi, “Deεkωη Mena,” keη nyi ο te nyii kpene keη n be yako νε man ya?

17 Mberem na n fanewo nideli lese Wurubuarɛ yele, mɔna ke tan tɔnɔɔ fa n balate non ya.

18 Mɛɛ fa Wurubuarɛ karanɔ ngba mɛɛ tale kolosi deise kpookpoo kela ɛ man walaɔ kamase nɛ.

19 Mɔna akpaa me kpue Kristotena dikpii ken man na, mɛɛ gyae nyi maa kolosi nyansa nombia kyomii bo mo wola balan nombia, kela ken nyi maa kolosi nombia burum deise kpookpoo man ken boɔ gyae baa nyii ne man ya.

20 Me tebia, ɛ na gyuenɔ ngba bia nɛ ya. Lee dukum keyɛɛ man na, ɛ yɛɛ ɛ wose ngba kyokyoosebia ban boɔ gyenɔ dukum ya nɛ. Mɔna lee ɛ keɛ gyuenɔ man na, ɛ gyuenɔ ngba balan ban boɔ bee Wurubuarɛ nombia man nɛ.

21 Wurubuarɛ nombia anmarasenɔ see ne yako nyiaa, Wurubuarɛ kpa,
“Maa ta balan ban bee kolosi deise kpookpoo nɛ doɔ kolosi fa me balan.

Maa ta nonla doɔ kolosi fa me balan.

Mɔna kenɔa wole koran na,
boɔ gyae baa nyii me dei ya.”

22 Deise kpookpoo kekolosi te yɛɛ kpene ken Kristotena na mo gyenɔ Wurubuarɛ donɔ ya, mɔna ban ba te lɛɛ ta Kristo di ya nɛ, beɛ mo ke gyene Wurubuarɛ donɔ. Wurubuarɛ nombia keyako see yɛɛ kpene ken ke dana tɔnɔɔ fa ban boɔ lɛɛ Kristo di nɛ. Te ban ba te lɛɛ ta Kristo di ya nɛ doɔ, ka be dana tɔnɔɔ fa wo ya.

23 Mena doɔ akpaa Kristotena dikpii ken de gyanɛɛ te walaɔ kamase ne kolosi deise woleɛ

kpookpoo, te akpaa balan wɔɛɛ yaa ban ba te yɛɛ Kristotenawɔ ya nɛ de kɔŋ botɔɔ na, boɔ gyae baa yako nyi ba nyeeya ne wɔɛɛ baa yee?

²⁴ Mɔna nyi akpaa Wurubuare de tɛɛ ε popou dɔɔ ɔ ne kolosi, te walan yakaate yaa ŋon ɔ te yɛɛ Kristo walan e ya nɛ de kaa gyoo ε man na, nombia ŋan ɔ ne nyii nɛ gyae ka lese ɔ dukum keyɛɛ debɔɔ, na ke yela waa gyeŋ nyi ɔ yɛɛ dukumyɛɛre e.

²⁵ Nombia ŋenan gyae ka lese ɔ konɔɔ man nombia ŋan pou weesɛɛ nɛ debɔɔ, na waa bun som Wurubuare na waa yako nyiaa, “Ampan Wurubuare kpue ε man.”

Kristotena kegyaŋee mmaraase

²⁶ Me tebia, nombia ŋan mɛɛ yako nɛ mɛɛ wolo baa nyi akpaa ε kɔŋ kaa gyaŋee nɛ, mberem na ŋolo dana nɔɔnen keŋ waa kpee na ŋolo mɔ dana kolo waa wola, yaa ŋolo mɔ dana nombii keŋ Wurubuare ba lese wola e. Mberem na ŋolo mɔ ne gyae waa mo deise wɔɛɛ kpookpoo kolosi, yaa ŋolo mɔ kyaa keŋ waa lese dei wɔle kei man nɛ, kaboena nyi yaa yɛɛ keŋa pou na ε ka mo do Kristotena ban kakyeŋ.

²⁷ Akpaa ε man baale baa kolosi deise wɔɛɛ kpookpoo na, baa yɛɛ balan bala te ba boo paa na baa yɛɛ balan batooro. Mɔna kaboena nyi baa kolosi dokolon dokolon, na ŋolo mɔ ka lese ŋe man.

²⁸ Nyi akpaa ŋolo be kyaa keŋ waa lese nombia ŋan man ya nɛ, kenan na ŋon ɔ ne kolosi ŋa nɛ waa kyan ɔ nɔɔ wu Kristotena

dikpii kenj man, na waa kolosi fa Wurubuarɛ na njon gbagba.

²⁹ Ɛ yela Wurubuarɛ akpenkpenjyɔɔra bala yaa batooro kekolosi, na balan akanj banj ka gyoo be nombia njan bee kolosi ne man nideli.

³⁰ Te akpaa njolo kyaa te Wurubuarɛ da lese nombia njaaale wola e ne, ɛ yela walanj njon ɔ be tanjbeɛ ɔ ne kolosi ne ke tina kekolosi yela.

³¹ Nawolo nyi ɛ yee mena na Wurubuarɛ waa tale ta ɛ doo dokolonj dokolonj kolosi, na ke yela ɛ popou ke kasee kolo lee ke man na ka do njon kakyenj.

³² Walanj kamase njon Wurubuarɛ ne tee ɔ doo kolosi ne, kaboena nyi waa tale kyanj ɔ wose lee ɔ kekolosi kenj man.

³³ Nawolo nyi Wurubuarɛ te yee walanj njon ɔ ne yee aboo basabasa ya, mona ɔ yee Wurubuarɛ njon ɔ ne yee wa aboo na je gbee.

³⁴ Njgba mena kenj doo Kristotena akpiise njan pou man ne, kaboena nyi ala baa wu be noo. Be gyanjeɛ osom man na gbee be doo nyi baa kolosi ya, mona kaboena nyi baa yokose ba wose njgba mena kenj Mosesi mmaraa kenj na wolo ne.

³⁵ Nyi akpaa bee gyae baa nyii nombii daale man nideli na, kaboena nyi baa boose be baala deni man. Nawolo nyi ke yee desenj ke nyi alo ke yee noodonj Kristotena deegyanjeɛ man.

³⁶ Mena doo ɛ na wolo baa nyi ɛ gyanj te Wurubuarɛ nombia njan leewo kɔnj, yaa emee yaagenj nyii na ja?

³⁷ Akpaa njolo ne baake ɔ wose nyi ɔ yee Wurubuarɛ dekpenkpenjyɔɔre e, yaa ɔ ne keɛ

o wose nyi o dana Wurubuarɛ felin aboo anefan
 ɲan na, kaboena waa gyeɲ nyi me nombia ɲan
 mee kolosi ne pou lee Wurubuarɛ gyan.

³⁸ Te akpaa nyi ɲolo te lee me nombia keɲa di
 ya ne, emee mo e na mo e yee kolo ya.

³⁹ Mena doo me tebia, e yase e sia na
 Wurubuarɛ ke ta e doo kolosi, mo e na to ban
 bee kolosi deise wolee kpookpoo ne gbɛɛ ya.

⁴⁰ Mona kaboena nyi yaa yee nombia pou na
 ɲe gbɛɛ, ɲgba mena keɲ kaboena ne.

15

Kristo kefoɲ lee yeɲ man

¹ Me tebia, nenɛɛ mee gyae maa toose ɲon
 nyeedoɲ nombia ɲan moo yako ɲon te e be lee
 di te e seɲɛɛ ɲe man keɲkeɲ ne.

² Akpaa e kyan nombia ɲan moo yako ɲon ne
 man keɲkeɲ na, Wurubuarɛ waa ta ɲe doo lee e
 nyee. Mona akpaa e te kyan ɲa keɲkeɲ ya na e
 keleedi keɲ yee yakaa.

³ Nawolo nyi kpene keɲ de Gbengyoo Yesu ba
 wola maɲ te ke dana toɲoo kela kpene kamase
 ne, keɲ yaa ma moowo mee wola ɲon ne.

Nombia ɲenan yena nyi,
 De nombiakumee doo te Kristo kaa yeɲawo,
 ɲgba mena keɲ Wurubuarɛ nombia
 aɲmarasen see ɲan ne yako ne.

⁴ Be wuu e te weeya atoorote keɲ na
 Wurubuarɛ gyusu e lee yeɲ man,
 ɲgba mena keɲ Wurubuarɛ nombia
 aɲmarasen see ɲan ne yako ne.

⁵ o lese o wose wola Pita.

Kenanɔ wɔle na te ɔ lese ɔ wose wola ɔ kpilala kufu bala ban mɔ.

⁶ Kenanɔ wɔle ne ɔ besewɔ lese ɔ wose wola ɔ kaseela ban be yaanɔle kela balan sononon akpen anon (500) ne deban dokolon man.

Be man balan burum sɛɛ be kyaa na be sia te baale mɔ ta yekee.

⁷ Kenɛte ɔ lese ɔ wose wola Gyemisi, te ɔ besewɔ lese ɔ wose wola kpilala ban pou.

⁸ Wɔle wɔle ne, ɔ kaa lese ɔ wose wola man Pɔɔl non nafa nolo te yakaa loo nyi maa kaa bese Kristo walan ya ne.

⁹ Man yena Kristo kpilala ban pou man kemaasa, te ma tekaboena gba nyi nafa baa baake man nyi Kristo kpilale ya. Nawolo nyi me naase Kristotena ban diyem nideli.

¹⁰ Mɔna lee Wurubuare berɛɛ dɔɔ te gyen me kaa bese walan ne. ɔ berɛɛ ken ɔ ba mo boele man ne te yɛɛ yakaa ya, nawolo nyi me yɛɛ tom kela Kristo kpilala akan ban pou. Mɔna na man gbagba don te ma moowɔ yɛɛ ya, Wurubuare berɛɛ ken ɔ ba mo boele man ne yɛɛ la.

¹¹ Mena dɔɔ Kristo nombia kenja lee me gyan o na lee be gyan bo o, nan te de popou ne kolosi te nan mɔ te ε lɛwɔ di.

Kefon lee yen man

¹² Mɔna akpaa dee kolosi nyeekelɛɛ nombia nan nyi Kristo yenawɔ te Wurubuare gyuuusu e lee yen man na, won dɔɔ te emɛɛ baale ne yako nyi kefon lee yen man be kyaa ya?

13 Nyi akpaa kefon lee yen man be kyaa ya na, kenan na nawolo baa nyi Wurubuarε te gyuusuu Kristo lee yen man ya.

14 Te akpaa Wurubuarε te gyuusuu Kristo lee yen man ya na, kenan na Wurubuarε nombia nan dee kolosi na ε keleeedi ken mo yεε yakaa.

15 Nyi akpaa be doo mena ya na kenan na daa Kristo kpilala ban te di dekara gyakaa Wurubuarε doo, nawolo nyi deε yako nyi Wurubuarε gyuusuu Kristo lee yen man. Nyi akpaa wo ya be gyae baa fon lee yen man ya na, kenan na Wurubuarε te gyuusuu Kristo lee yen man ya.

16 Mo akpaa kefon lee yen man be kyaa ya na, kenan na Wurubuarε te gyuusuu Kristo lee yen man ya.

17 Te akpaa nyi Wurubuarε te gyuusuu Kristo lee yen man ya ne, kenan na ε keleeedi ken yεε yakaa te ε seε ε doo ε nombiakumεε man.

18 Kenan na Kristotena ban mo boo yekee ne ta yekee leki.

19 Akpaa nyi teεle kei doo kaagenj kekyaa doo te de loo gyakaa Kristo doo na, kenan na de nombia dana waranase kela walanj kamase.

20 Mona anokoare ken doo ke man yena nyiaa, Wurubuarε gyuusuu Kristo lee yen man. Non Kristo yena wo ya ban pou Wurubuarε waa kaa gyuusuu wo ne be gyanjgate.

21 Nawolo nyi mena ken yen be teε walan dokolonj doo koj teεle kei doo ne, mena mo te kefon lee yen man mo teεwo walanj dokolonj doo koj teεle kei doo.

22 Njgba mena ken balan pou ba lee Adam

man te ɔ nombiakumεε dɔɔ bεε yekee nε, mena mɔ te balan ban pou be yεε Kristo wui nε baa nyin nyeedon kekpa lee Kristo yen ken man.

²³ Mɔna walan kamase dana ɔ deban ken Wurubuarε waa gyusu e lee yen man. Kristo tan gbεε la fon lee yen man, te wee ken waa bese kɔn na balan ban be yεε ɔ wui nε mɔ baa fon lee yen man.

²⁴ Kei wɔle na kpene kamase gyae ke kɔn kɔ ɔto. Deban kenan te Kristo waa di donse pou na gyoonen na ne gyoorobiiri pou dɔɔ, na waa mo gyoori ken do ɔ kya Wurubuarε nyinmaa man.

²⁵ Nawolo nyi kaboena nyi Kristo waa di gyoori, kelii deban ken Wurubuarε waa mo ɔ kolala pou do ɔ nawɔ tεε.

²⁶ Te kolare ɔtomante non Wurubuarε waa wɔlεε e nε yena yen.

²⁷ Nawolo nyi Wurubuarε nombia anmarasen see ne yako lee Kristo wose man nyiaa, “Wurubuarε ta mo kpene kamase do Kristo tεε.” Mɔna ken Wurubuarε be yako nyi ɔ ta mo kpene kamase do ɔ tεε nε, ken bεε wolo nyi non Wurubuarε gbagba mɔ doo ɔ tεε ya. Nawolo nyi non Wurubuarε moona kpene kamase do Kristo tεε.

²⁸ Deban ken Wurubuarε da mo abɔɔ kenja pou do ɔ bu non tεε tan nε, ɔ bu non mɔ waa mo ɔ wose do ɔ kya Wurubuarε non ɔ ba mo kpene kamase do ɔ tεε nε tεε. Na balan pou kena nyi Wurubuarε yena kpene kamase nyee.

²⁹ Te akpaa kefon lee yen man be kyaa ya na, won dɔɔ yaa balan ban bεε lεε ba woya nɔɔ sen nyi baa sɔ wɔ Wurubuarε lon nε loo gyakaa?

Yaa akpaa nyi bɔɔ gyaɛ baa gyuusu balan lee yɛn man korakora ya na, weera te baale ne lɛɛ ba lonɔtona ban bɔɔ yekee nɛ nɔɔ sen nyi baa sɔ wɔ Wurubuaɛ lon fa wɔ?

³⁰ Te daa gbagba mɔ de? Nyi akpaa kefon lee yɛn man be kyaa ya na, wonɔ dɔɔ te wee kamase dɛɛ mo da wose fa yɛn?

³¹ Me tebia, mɛɛ yako non nyi yɛn nombia ne tunɔ man wee kamase. Lee mena kenɔ daa na non na Kristo yɛɛ dokolonɔ dɔɔ, mɛɛ tale mo non kyɔ poaa. Mena dɔɔ te mee kolosi nombii kei.

³² Nyi tɛɛle kei dɔɔ nombia dɔɔ te daa na balan ban be yɛɛ nɔɔba wonembia ban bɛɛ kyanɔ balan nɛ yoo yoo dinaa kei Efeso donɔɔ man na, wonɔ tɔnɔɔ yaa maa nyin lee ke man? Akpaa nyi kefon lee yɛn man be kyaa ya na, ɛ yela dɛɛ yɛɛ nɔɔba mena kenɔ dudu daale ne yako nɛ nyiaa, “ɛ yela dee di na dɛɛ nyɔɔ,

nawolo nyi kyoo kaagenɔ na de ta yem.”

³³ ɛ na yeli nolo ka beo non ya, “Nawolo nyi dɔɔre kum ne wɔlɛɛ dinɔɔ kpaakpaate.”

³⁴ ɛ bese gyoo ɛ wose man nideli na ɛ ke tina nombiakumɛɛ keyɛɛ yela. Nawolo nyi dana desɛn nɔɔba ɛ man baale sɛɛ ɛ ba gyen Wurubuaɛ nombia korakora ya nɛ.

Kefon lee yɛn man na ka wosenaane wɔle

³⁵ Mberem na nolo waa bɔɔse nyiaa, “Sena te woya baa tale fon lee yɛn man bela, te wosenaane wonɔti yaa baa nyin?”

³⁶ Diyin nombia kebɔɔse yaa kei. Nawolo nyi kpene kamase kenɔ n duu tɛɛle man nɛ, kɛɛ daale pɛte kolo wɔle ne tuu lee ke man.

37 Akpaa n duu kolo bii ne, kenj n ba mo duu na kenj nyanj ke ko ne te yee kyee kyee ya.

38 Mɔna Wurubuaɛ ne faa na ke ke dinɔɔ, nɔgba mena kenj nɔn gbagba ne gyae ne. Kpene kamase kenj n duu na, Wurubuaɛ ne yeli kee bee nyinj ke dinɔɔ.

39 Wosenaane pou te yee dokolonj ya. Denibalanj wui kpoo te wonembia wui kpoo te gyebuse wui kpoo te kpebia mo wui kpoo.

40 Mena mo te abɔɔ njan pou Wurubuaɛ be yee ne, njan ne kyaa adido ne na kyeo kpoo te njan ne kyaa teele kei doo mo ne kyeo kpoo.

41 Weese kee njalakee kpoo te gyaalanj mo wui kenjalakee kpoo te kyolobiise mo kee njalakee kpoo. Kyolobii kamase mo dana mena kenj o ne njalakee.

42 Mena ke te gyae ke yee debanj kenj balan baa fonj lee yenj man ne. Akpaa be wuu walanj na waa dala, mɔna Wurubuaɛ de gyusu e na waa fa e wosenaane wole kenj be gyae ke dala ya.

43 Nyi akpaa be wuu ke na koɔ dana tonɔɔ bela ya, mɔna akpaa be gyusu ke lee yenj man na ke dana obuo. Nyi be wuu ke na koɔ dana donj ya, mɔna akpaa be gyusu ke na ke dana donj.

44 Deniwalanj wosenaane kenj bee mo wuu ne, ke yee teele kei doo wosenaane ke. Mɔna akpaa Wurubuaɛ de gyusu ke na ke ta bese Wurubuaɛ man wosenaane. Teele kei doo wosenaane kyaa, mena doo kaboena nyi Wurubuaɛ man wosenaane mo dee kyaa.

45 Wurubuarɛ nombia anmarasen̄ see yakowɔ nyiaa, “Wurubuarɛ moo ɔ felin̄ do Adam gyan̄gbate non̄ man te ɔ nyin̄a nyeedon̄. Mɔna Yesu Kristo non̄ beɛ baake e nyi Adam balate non̄ nɛ, non̄ yɛna Wurubuarɛ felin̄ non̄ ɔ ne fa nyeedon̄ kekpaɔ.”

46 Na non̄ ɔ yɛɛ Wurubuarɛ felin̄ e nɛ tan̄gbɛɛ la kɔn̄ ya, mɔna non̄ ɔ yɛɛ deniwalan̄ e nɛ tan̄gbɛɛ la kɔn̄. Kenan̄ wɔle na pɛte non̄ ɔ yɛɛ Wurubuarɛ felin̄ e nɛ kɔn̄awɔ.

47 Adam gyan̄gbate non̄ lee tɛɛle kei dɔɔ nawolo nyi tɛɛle te Wurubuarɛ moowɔ yɛɛ e, mɔna Adam balate non̄ dɔɔ non̄ lee Wurubuarɛ man adido.

48 Mena ken̄ Adam non̄ ɔ ba lee tɛɛle kei dɔɔ doo nɛ, mena mɔ te tɛɛle kei dɔɔ balan̄ doo. Te mena ken̄ Adam non̄ ɔ ba lee Wurubuarɛ man doo nɛ, mena mɔ te Wurubuarɛ man balan̄ doo.

49 Mena ken̄ walan̄ non̄ bɔɔ mo tɛɛle ma e dinɔɔ doo de man nɛ, mena mɔ te walan̄ non̄ ɔ ba lee adido nɛ dinɔɔ gyae ke doo de man.

50 Me tebia, mɛɛ gyae ɛ ka gyen̄ nyi kpene ken̄ ke yɛɛ wosenaane na fatabo ke nɛ, be gyae ke tale gyoo Wurubuarɛ gyoori ken̄ man ya. Mena mɔ te wosenaane kei ken̄ gyae ke dala nɛ, be gyae ke kyaa kekpaakekpaɔ ya.

51 ɛ see den̄ele na ɛ ke tei nombia aweesen̄ ken̄a. Nombia n̄enan̄ yɛna nyiaa, na de popou ne gyae la dɛɛ yen̄ ya. Mɔna deban̄ ken̄ ba wola kabere ɔtomante ken̄ na, Wurubuarɛ waa kyɛɛkee de popou karatetee dokolon̄ n̄gba mena ken̄ ɔga ne n̄maale nɛ.

52 Ba wola kabere otomante kenj na Wurubuarɛ waa kyɛɛkee de popou, te banj boɔ yekee nɛ baa fonj lee yenj man kenj boɔ gyae baa yenj bela ya.

53 Nawolo nyi Wurubuarɛ waa besena wosenaane kenj kɛɛ dale nɛ yɛɛ wosenaane kenj ke bɛɛ dale ya. Na waa besena wosenaane kenj kɛɛ yem nɛ yɛɛ wosenaane kenj ke bɛɛ yem ya.

54 Akpaa wosenaane kenj kɛɛ dale nɛ da bese wosenaane kenj ke bɛɛ dale ya, te wosenaane kenj kɛɛ yem nɛ da bese wosenaane kenj ke bɛɛ yem ya nɛ, kenan na Wurubuarɛ nombia njan boɔ nmarase see nɛ te kɔn mena. Nombia njanan yena nyiaa, “Da te yoo di yenj doɔ. Yenj be tanj donj de doɔ bela ya.”

55 “Yenj, n donj kenj n dana n ne di balan doɔ nɛ doo alenj?”

Yenj, n donj kenj n dana n na mo do balan kayeyɛɛ nɛ doo alenj?”

56 Yenj donj kenj o dana o na do balan kayeyɛɛ nɛ yena dukum, te mmaraa mo ne yele la dukum ne nyinj donj.

57 Mɔna dɛɛ do Wurubuarɛ noɔ, nawolo nyi non yele la te de tɛɛwɔ de Gbenjgyoo Yesu Kristo doɔ di kpene kamase doɔ.

58 Mena doɔ me tebia kpaakpaa ɛ senj kenjkenj, ɛ na yeli kolo ke wosi non ya. Te debanj kamase na, ɛ mo ɛ wose pou do de Gbenjgyoo Yesu tom kenj man. Nawolo nyi ɛ gyenj nyi tom kenj ɛ ne yɛɛ lee de Gbenjgyoo Yesu donj doɔ nɛ be gyae ke yɛɛ yakaa ya.

16

Kristotena toto kado fa be tebia

¹ Neneε toto ken ε ka do na baa mo kyɔ Wurubuare balan ban be kyaa Gyudia teele man ne, ε yee ηgba mena ken moɔ wola Kristotena akpiise ηan kya Galatia teele man ne.

² Kosida kamase ken ε gyanee ne, kɔba ken walan kamase be yee tom Kosida kenan man te ɔ be nyim ne, waa lese ke man ɔ don ketalebii see yenan. Na kɔbase ηan pou kegyanee pena maa kɔn.

³ Na akpaa me kaa gyoo ε gyan na, ε ka mo ya abɔɔ ηan do balan ban emee gbagba ba lese wɔ ne nyinmaa man, na maa ηmarase me nyinmaa man tone kpu na ya abɔɔ ηan fa wɔ, na baa mo gyina Kristotena ban be kyaa Gyerusalem donɔɔ man ne.

⁴ Te akpaa de kɔn nyi man gbagba maa gyu na, maa kpu na wɔ na de popou ke gyu.

⁵ Nyi akpaa ma lee Masedonia teele man na maa kɔn ε gyan, nawolo nyi ma te yee ma agyuen nyi maa mo na Masedonia teele man pe maa kɔn ε gyan.

⁶ Me kɔn na, mberem maa di weeya ala ηaale ε gyan, yaa maa kyaa kelii waare tee na ε ke nyin kyɔ man me gbeneη ηan maa gyu ne man.

⁷ Me gbεε kei man dɔɔ, moɔ ne gyae nyi maa kpase kɔn kaa do ηon nɔɔ yakaa na maa bese ya, mona akpaa Wurubuare de see na, maa kaa di weeya akalansεε ηaale ε gyan.

8 Mɔna maa kyaa Efeso donɔɔ man kebo kelii Pentekosite wee kenj.

9 Doo nyi balan burum ta koro senj tia manj, mɔna ma te naa nyi Wurubuare ta toro gbɛɛ dinaa daale fa manj, nyi maa yɛɛ tom kenj ke gyae ke yɛɛ tɔnɔɔ nɛ kebo.

10 Akpaa Timoti de kɔnj ε gyan na ε lɛɛ e nideli na ɔ wɔe ke fɛɛ e, nawolo nyi ɲon mɔ ne yɛɛ de Gbenjgyoo Yesu tom bo ɲgba manj nɛ.

11 Ε man ɲolo na ɲolo na bɛɛ nyi ɔ be lɛɛ e ya, mɔna ε lɔ e gbɛɛ wosefɛɛrenj man na waa nyɲj bese kɔnj me gyanj. Mɛɛ kɛɛ ɔ gbɛɛ nyi de tebia Kristotena baale baa kpu na e na baa kɔnj.

12 De gyoo Apolo dɔɔ ma doo e kakyenj nideli nyi waa kpu na de tebia Kristotena akanj banj na baa kɔnj ε gyanj, mɔna ɔ te sɛɛ nyi waa kɔnj ε gyanj debokeiman ya. Akpaa Wurubuare de fa e gbɛɛ na, waa kɔnj ε gyanj.

13 Ε na wolee ε wose ya. Ε kyanj ε kelɛɛdi kenj man kenjkenj. Ε senj ɲgba baala nɛ, na ε ke yɛɛ donj.

14 Ε yɛɛ kpene kamase donja kegyae man.

15-16 Setefanase dɔɔ εmɛɛ gbagba gyenj nyi ɲon na ɔ dekanalanjmantena yɛna balan banj bɔɔ tanjgbɛɛ lɛɛ Kristo di Akaya tɛɛle man. Be ta mo ba wose fa ɔsom kenj, te bɛɛ kyɔ Kristotena banj nideli. Me tebia, mɛɛ waase ɲon bo nyi ε yɔkɔse ε wose fa mena balan kɛwɔ dinɔɔ, na banj mɔ bɛɛ yɛɛ mena tom kei nɛ.

17 Setefanase na Fɔtunatusɛ na Akayakuse ke kɔnj me gyanj nɛ yɛɛ manj gyonj nideli. Nawolo nyi banj kɔnjala kaa senj ε nawɔɔ man.

¹⁸ Nawolo nyi ba te yeli ma nyee man nombia te yεε maη dokolon, ηgba mena ken εμεε mo wui be yεε ηon dokolon ne. Kaboena nyi δεε lese mena balan kewo dinoo yele.

Nookado otomante

¹⁹ Kristotena akpiise ηan kyaa Esia teele man ne na do ηon noo. Akuila na Pisisila na Kristotena dikpii ken ne gyanee be δεε ne, na do ηon noo nideli lee de Gbenjyoo Yesu yele man.

²⁰ De tebia Kristotena ban pou be kyaa kebo ne na do ηon noo. E do donja noo gyon man.

²¹ Maη Pool gbagba moona me nyinmaa ηmarase nookado tone kei.

²² Akpaa nyi ηolo beε gyae de Gbenjyoo Yesu nombia ya na, Wurubuarε waa falaa e. Maranata (ka asεε yena nyi, de Gbenjyoo Yesu kη).

²³ De Gbenjyoo Yesu waa mo o bereε boele ηon, na waa seη ε wole.

²⁴ Mεε gyae ε popou, te mεε do ηon noo de Gbenjyoo Yesu Kristo yele man. Amen.

**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA
NŌŌKEBAKESEE WŌLE**
The New Testament in the Delo language of Ghana:
**WURUBURE NOMBIA KPAAKPAA NŌŌKEBAKESEE
WŌLE**

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Delo

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 May 2026 from source
files dated 17 May 2025
80e9f745-c10c-5e3f-94bb-9d65aa1a1b11